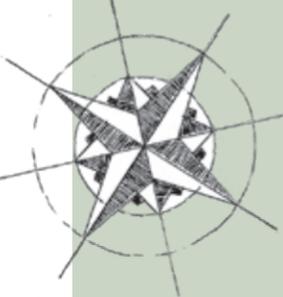

TORSDAG 20 OKTOBER. NR 42/2016

Envist vägrar religionen att dö
Sidan 12

Nu klämtar katastrofens klockor
Sidan 5

Idéer utbyttes i kryptan
Sidan 6

Den som älskar kyrkan kan förändra den

Guy Erwin, amerikanska lutherska kyrkans första öppet homosexuella biskop, besökte Finland.

”Att gå är lätt. Jag tror på att stan-
na kvar i kyrkan och arbeta för
framtiden.” **SIDAN 4**

Matchen är inte över

Sidan 10

Jag brister och gör fel men är ändå värdefull
Sidan 2

Tre röster om att leva med långvarig smärta
Sidan 8

Att måla är att andas, det är livsnödvändigt
Sidan 7

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Kan kyrkan ge identitet?

KP LUTHER PLUS kallades storsatsningen i Helsingfors samfällighet. Det var en ny form där idéer skulle kunna kastas fram, korsbefruktas och få nya samarbetspartners. Allt i en anda av att hitta smarta, kostnadseffektiva lösningar för kyrkan.

Bland rätt många digitala projekt fanns en ström av satsningar där lokalförsamlingar spant sina muskler, ofta med frivilligkrafter, för de asylsökande. Det är trots allt främst till huvudstadsregionen de kommer. Antingen när de beviljats uppehållstillstånd eller när de fått avslag och väljer att försvinna. De papperslösa, vars antal innehåller ett stort mörkertal, är i allra högsta grad en faktor som påverkar hur helsingforsarnas verklighet kommer att se ut och utvecklas. Och helsingforsarnas verklighet är kyrkans verklighet.

ELLER borde man tala om verkligheter? Medborgarorganisationerna känner en växande oro för vad den nuvarande migrationspolitiken kommer att medföra. Vid sidan av det civilsamhälle som regleras av lag och ordning växer det upp ett skuggsamhälle, där människor utan ID konsekvent väjer undan det som kräver officiella papper: sjukvård, konton, boende, ordningsmyndigheter. Samtidigt finns det krafter som nog axlar de uppgifterna. Självutnämnda ekonomister och ordningspatruller sätter upp sina egna regelverk, utan hänsyn för Finlands lagar för dem som inga andra tryggheter har. Vad det betyder för de papperslösa grundläggande mänskliga rättigheter, deras ekonomiska trygghet, deras yttrandefrihet är det naivt att ha illusioner om. Lika naivt är det att tro att den reglerade verkligheten inte skulle drabbas av skuggvärldens bekymmer, förr eller senare.

DÄRFÖR var det enda som klack till på allvar på Luthersatsningen inte alls ett färdigtänkt förslag, utan ett hugskott från en av talarna, businessängeln och stjärninves-teraren Riku Asikainen. Han undrade varför kyrkan inte kunde ge de papperslösa identitetshandlingar när staten vägrar. Det vore en kyrka i hans smak.

I andras också, tydligen. Inlägget väckte tankar. Vad om? Kunde kyrkan i Helsingfors utfärda egna ID:n för papperslösa? Garantier för sjukvård, bostad, barnomsorg? Nätverken finns ju. Plötsligt satt både en och annan i bänken och grubblade över ett "tänk om ..." och funderingarna har enligt uppgifter också gått vidare bland beslutsfattare i samfälligheten.

DET HADE konstaterats tidigare under kvällen. De galnaste och mest radikala idéerna kan visa sig vara rätt. Teologiskt sett, trots den lutherska tvåregementsläran, är det svårt att inte se det kristliga i handlingen. Att ge någon namn och identitet, och ett visst mått av skydd i en skyddslos tillvaro borde rimma med kyrkans uppdrag. Det blir intressant att se om förslaget verkligen får kropp.

Om inte annat skulle det ge uttrycket "kirkkokansa" eller "kyrkfolk" helt nya dimensioner.

"Naivt att tro att den reglerade verkligheten inte skulle drabbas av skuggvärldens bekymmer, förr eller senare."

PROFILEN: KRISTIAN LUNDBERG

"Bönen ingår inte i ett ekonomiskt system som går att mäta och väga."

Ropa in i grottan

Att göra fel, att brista och bryta, men anropas och stiga ut i ljuset. Det är kristendom, säger författaren Kristian Lundberg. – Liksom att ropa in i mörkret på dem som fortfarande är kvar.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Den svenska författaren **Kristian Lundberg** är mest känd för sin bok *Yarden*. Den handlar om hur han märkte att det inte gick att leva på att vara poet, och tvingades ta anställning på arbetslivets botten, som timanställd på ett bemaningsbolag i Malmö hamn.

I sin färskaste bok *Gud är inte ett främmande namn* berättar Lundberg om ett annat livsavgörande ögonblick: ett möte med en präst och om sin egen resa från botten till att hjälpa dem som i dag har det allra sämst.

– Jag växte upp under väldigt speciella omständigheter, med en mor som var schizofren. När man som barn växer upp med psykisk sjukdom upplever man det inte som psykisk sjukdom när verkligheten gradvis förändras, man faller med in i sjukdomen.

Familjen hade fem barn, mamman var ensamstående. De levde ett socialt utsatt liv i ett område som också var socialt utsatt.

– Jag gick till exempel inte färdigt grundskolan, vi var så pass fattiga att när jag väl gick till skolan var det oftast för att äta skollunch. Det fanns ingen struktur, ingen ordning, ingenting. Miljön där vi befann oss präglades av missbruk, kriminalitet och socialt utanförskap.

Också han själv blev missbrukare.

– Inte för att jag på något vis var intresserad av att utvecklas till att bli en missbrukare, men det var helt rimligt att bli det, för det var så normaliserat.

Prästen med Eccoskorna

År 1993 fick han veta att han skulle bli pappa, och då ville han bli nykter.

– Jag kom till den här plattan där jag var tvungen att reflektera över vem jag hade varit och vad jag hade gjort. Jag plågades så av mitt etiska sammanbrott, att jag i så många år hade gjort våld på det jag egentligen tycker är rätt.

Jag fick rådet att söka upp en präst, och då gjorde jag det.

I dag minns han inte ens vad prästen hette, bara att han hade tråkiga Eccoskor av den sort som präster ofta har.

– Men han tog mig på allvar. Han bekräftade att det verkligen gick att förbryta sig mot skapelsen och de etiska principerna, och då får man gottgöra det.

Det var just detta, att få ett handlingsmandat, som gjorde att mötet med prästen ledde till en öppning.

– Hade han bara sagt att det var synd om mig eller att det kommer att gå över eller "börja med yoga", då hade det aldrig hänt någonting. Men han sa att du har brutit mot skapelsen, nu får du försonas med det. I takt med att jag utförde det arbetet djupnade min tro. Till det hörde också att jag upplevde det som rimligt och självklart att kunna bli förlåten, och att det fanns en villkorlös kärlek som omgav mig.

Jesus och Lasaros

Vad är det alltså att vara kristen? Det är insikten om att vi inte är fullkomliga, att vi misslyckas och brister.

– Jag tycker vi talar alltför mycket om att inte brista, inte göra fel. Det blir ett livsfarligt samhälle, till slut blir det ett nazistiskt samhälle av strömlinjeformade människor som aldrig begår ett enda misstag. För mig är den kristna tanken uttryckligen det här att jag brister, jag gör fel, men jag har fortfarande konstant människovärde, jag får lov att göra fel och jag kan också vänta mig att bli förlåten.

Den centrala kristna bilden för honom är Jesus som ropar ut sin övergivenhet på korset.

– Det är det som jag tycker är så intressant med kristendomen, att det är en berättelse om en människa som blir

besegrad. Om detta är förutsättningen för vår tro så blir det svårt att kräva att inte vi själva skulle få brista, när till och med Jesus brister. Det är ett mänskligt predikament.

För Kristian Lundberg är bön en motståndshandling.

– Bönen ingår inte i ett ekonomiskt system som går att mäta och väga. Den fyller sin egen funktion, som är åkallan eller lovsång, men ändå i ett sammanhang, för vi ber allihopa, vi som är kristna. I det finns det något slags hjälplöshet eller värnlöshet som gör att vi är sårbara. Då tänker jag att det är en motståndshandling i sig, att vara sårbar. Att rikta sig till någonting som du inte alltid vet om du får svar av och där du inte alltid vet vad svaret ska innebära. Du beger dig ut i okänd terräng och ska leva i den terrängen, och då är det svårt att själv bli kategorisk och dömande, för du är själv så vacklande och svag.

Bibels berättelse om Lasaros, död men uppväckt av Jesus, återkommer han till.

– Han ligger i grottan och den beskrivs som mörk. Och så går Jesus förbi och han ropar in i grottan och säger: Lasaros, kom ut! Stenen rullas undan, och Lasaros stiger ut. Det handlar om att namnge någonting, att ropa ut någonting rakt in i det mörka och tomma, något som sedan får möjlighet att få liv och stiga ut.

Det är också, menar han, en bild för vår samtid som slutat ropa in i det mörka, på de människor som försvinner.

– Vi ropar inte längre in de hemlösa, vi ropar inte längre in immigranterna, vi ropar inte in uteliggarna, vi ropar inte in sprutnarkomanerna, vi namnger dem inte, vi kallar inte på dem, de ingår inte något sammanhang, utan stenen ligger kvar framför graven.

Han tror att vår samtid drabbats av en existentiell skräck för att misslyckas och omprövas, för att gå från det mörka till det ljusa.

– Man väljer hellre att stanna kvar i det mörka, för man vill inte erkänna sitt misslyckande i äktenskapet eller i yrkeslivet, då är det tryggare att vara död, då behöver man inte anropas av andra och vara nånting annat. Vi stannar där i den mörka grottan.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599
Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Johan Sandberg

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

KRISTIAN LUNDBERG är mycket oroad över att vi skapat ett nytt trasproletariat som inte bara är egendomslost utan också saknar förmåga att formulera sig.

– I Malmö finns stadsdelar där 60 procent inte får godkänt betyg från grundskolan. Vi blir av med själva den grundläggande kunskapen i hur det går att orientera sig i samhället.

FOTO: ANDRÉ DE LOISTED

KRISTIAN LUNDBERG

SVENSK FÖRFATTARE, BOSATT I MALMÖ. HAR EN VUXEN SON.

HAR VARIT AKTIV I EN ASYLGRUPP SOM ARBETAT FÖR ATT FLYKTINGAR INTE SKA BLI UTVISADE, BLAND ANNAT GENOM ATT GÖMMA DEM.

Blir Nykarlebybo pastorskärlek?

REALITY-TV. Cilla Eriksson från Nykarleby, numera bosatt i Falun, är en av deltagarna i teveserien *Tro, hopp och kärlek* som sänds på SVT.

I årets program söker två präster, en pastor och en diakon kärleken med **Mark Levengood** som programledare. Cilla Eriksson är en av de tre som **Filip**, pastor i Malmö Huskyrka, valt

att träffa då han söker kärleken.

Medan programmet sänds befinner sig Cilla Eriksson i USA. Sedan den 3 september håller hon på att genomföra det projekt som Kyrkpressen skrev om i december 2013, att cykla från Vancouver i norr till Los Angeles i söder.

Hon cyklar för att föreläsa om och hjälpa of-

NYKARLEBYBÖRDIGA CILLA Eriksson är en av deltagarna i *Tro, hopp och kärlek*. FOTO: JOHAN SANDBERG/ARKIV

fer för människohandel genom sin organisation Ride of Faith. Stödet kanaliseras via den egyptiska organisationen Think & Do som öppnat ett skyddat boende för flickor som blivit utsatta för sextrafficking. I detta nu bor det sju flickor på hemmet som tas om hand av svensk personal.

Den 31 oktober planerar hon att vara framme i Los

Angeles. På sin blogg har hon nämnt sin medverkan i *Tro, hopp och kärlek*, men hon har inte kommenterat programmet närmare.

Cilla Eriksson flyttade från Nykarleby till Sverige hösten 2006 för att studera hälsopedagogik.

Tro, hopp och kärlek består av sju avsnitt och de hittills sända avsnitten kan ses på www.svtplay.se.

”Fatta inte snabba beslut, de ka

BISKOPSBESÖK. Biskop Guy Erwin är osageindian, homosexuell och kristen.
– Det är lätt att gå sin väg, det svåra är att stanna och jobba för kyrkans framtid.

TEXT: SOFIA TORVALDS

Guy Erwin är biskop i den amerikanska lutherska kyrkan ELCA. Han har nys avslutat ett långt Finlandbesök, under vilket han träffade flera av våra biskopar, teologer vid Helsingfors universitet och regnbågsaktivister, både sekulära och kyrkliga sådana.

Erwins besök infaller i en tid då förändringens vindar blåser inom Finlands lutherska kyrka. I mars träder lagen om könsneutrala äktenskap i kraft och förr eller senare måste kyrkan fatta beslut om vad den ska säga om saken.

– Mitt råd är: skynda långsamt, säger Erwin.

– Jag tror att en orsak till att debatten varit så hård i Finland är att regeringen nästan tvingat kyrkorna att ta ställning i den här frågan. Och kyrkor är inte flexibla institutioner, det är svårt för dem att förändras, och väldigt svårt att förändras snabbt. Jag tror att det är viktigt att inte fatta alltför snabba beslut. Felaktiga beslut kan vara farligare än att inte fatta något beslut alls.

Älska och arbeta

Samtidigt uppmanar han hbtq-folket att stanna kvar i kyrkan.

– Det är lätt att gå sin väg, och det krävs kraft att stanna kvar och arbeta för kyrkans framtid. Ett problem är att de som vill förändra kyrkan inte älskar den lika mycket som de som vill att den ska vara oförändrad.

Han vet vad han talar om. Erwin kände tidigt ett prästkall, men eftersom han också visste att han var homosexuell insåg han att det var omöjligt för honom att bli prästvigd.

– Det är ingen idé att längta efter saker du inte kan få. För mig var det viktigare att hitta ett sätt att tjäna Gud än att bli präst.

Han blev historiker, kyrkohistoriker, och hittade sitt andliga hem i den lutherska kyrkan. Han hittade en livspartner och gjorde akademisk karriär. Men samtidigt var han aktiv i kyrkan och lobbade i bakgrunden, samt verkade som aktiv lekman med de uppgifter som var möjliga för honom.

År 2009 öppnades prästämbetet i ELCA för homosexuella.

– Givetvis hade vi haft homosexuella präster tidigare, men de fick inte

BISKOP GUY ERWIN besökte Helsingfors förra veckan och predikade bland annat i Regnbågsmässan som hölls i anknytning till evenemanget Regnbågshelgen.
FOTO: JOHAN FINNE

leva ut sin sexualitet. Men nu, när det var möjligt, kunde jag prästvigas snabbt och några år senare blev jag överraskande vald till biskop.

Guy Erwin är ELCA:s första öppet homosexuella biskop, och själv trodde han inte att hans kyrka var redo för honom, inte så snabbt.

– Jag lät mig själv bli nominerad eftersom jag tyckte det var viktigt att kyrkan skulle tänka på att en dag välja en homosexuell biskop. Men jag trodde inte att tiden var inne än. Det har varit en underbar förändring för mig att få en ny karriär så sent i livet. Och det som är även bättre är att min man också har tyckt att det har varit en bra tid. Han var road för att vi skulle bli en måltavla för otrevlig uppmärksamhet, men det har inte hänt.

Han påpekar att han och många andra jobbat för att förändra kyrkan under en mycket lång period, i över tjugo år.

– Och förändringen har skett snabbt, snabbare än vi trodde att var möjligt. Det har också varit en stor överraskning att samkönade äktenskap blivit möjliga på så många håll i USA under en så kort tidsperiod. Historien visar att väldigt få så stora sociala omställningar har skett i så snabb takt.

Svårt men sakligt

Han säger att den diskussion som ledde till att homosexuella präster accepterades år 2009 var svår, men den var alltid saklig.

– I princip var det en civiliserad diskussion, och den fördes av människor som erkände att den andra parten var kristen. Det tror jag är mycket viktigt. Det här kan kyrkan hålla fast vid för att föregå med gott exempel för det övriga samhället – det är ju det kyrkan ska vara, ett exempel.

Guy Erwin växte upp i osagestam-

mens reservat i Oklahoma, ett mycket konservativt område.

– Det var en miljö som påminde om den i filmen *Brokeback Mountain*. När jag var pojke hade jag en känsla av att om jag sa fel sak, eller avslöjade mig, skulle jag bli dödad, att våld var en möjlighet. Jag känner fortfarande så i vissa delar av USA. Det finns ställen där du som homosexuell inte är helt tryggt.

Han vet att många homosexuella – bland dem hans egen man – har fått svåra och djupa ärr av hur de behandlats av olika kyrkor och församlingar.

– Det hjälpte mig att jag blev kristen först som vuxen. Jag visste redan att jag var homosexuell, och det gjorde ingen skillnad för mig då jag valde kyrka: jag valde inte den lutherska kyrkan för att den var mer accepterande, utan för att jag kände att den var mer kristen. Och om den var mer kristen kunde jag lita på att den skul-

MONOLOG UPPLEVELSER

Johan Fagerudd turnerar som Luther

Skådespelaren **Johan Fagerudd** kommer under våren att turnera i Svenskfinland med föreställ-

ningen *Luther i enrum* – En monolog om en man och en reformation. Det är Fagerudd själv som skrivit monologen, efter text av **Martin Luther**. Monologen beskriver bland annat hur Luther kan ha upplevt

det att bli bannlyst, förklarad fredlös och avskuren från omvärlden.

Pjäsen turnerar under våren 2017 i skolor och församlingar, med början i januari fram till mitten av maj. Ett diskussionsmaterial kommer att utarbetas.

BORGÅ KAPLANSVAL

Omröstning avgjorde val

När **Fred Wilén** valdes till kaplan i Borgå svenska domkyrkoförsamling förra veckan avgjordes valet efter slutna omröstning.

Domkapitlet hade i sin beredning ställt pastor **Mari Puska** i första för-

slagsrum, eftersom hon ansågs ha den största formella kompetensen. Men den grupp som intervjuade kandidaterna var inte enig. En del ansåg att Wilén borde ställas i första förslagsrum eftersom hans långa journalistkarriär före prästvigningen också kunde anses va-

ra meriterande.

Församlingrådets förslag var ändå att Puska skulle väljas, men efter ett motförslag av **Anita Virtanen** valde rådet att rösta om frågan med slutna valsedlar. Omröstningen resulterade i att Wilén valdes till kaplan med rösterna 10–5.

n vara fel”

”Ett problem är att de som vill förändra kyrkan inte älskar den lika mycket som de som vill att den ska vara oförändrad.”
Guy Erwin

le vara en trygg plats för mig – och så har det också varit.

Han vill poängtera att det finns en plats för alla hbtqi-personer i kyrkan.

– Det finns alltid ett sammanhang som accepterar dig, så om du inte känner dig accepterad ska du försöka hitta en sådan plats. Jag vet att ni har ett geografiskt system i Finland som gör att man tillhör den församling på vars område man bor, men jag tror ändå att det är fullt möjligt att hitta ett ställe i kyrkan där man kan känna sig trygg. Jag tror inte att det är hälsosamt att gå på gång vara med i ett sammanhang där man känner sig bortstött. Men jag säger också att man inte ska lämna kyrkan, det går alltid att hitta en plats där man kan trivas.

Det andra perspektivet

Guy Erwin har levt sitt liv som representant för flera minoriteter: han tillhör den amerikanska ursprungsbe-folkningen, han är homosexuell och han är kristen.

– Det har gett mig tre nivåer av ut-anförskap, och det har gjort mig till ett bra vittne och en god observatör. Jag kan ofta påtala saker som andra inte ser. Men jag kan också känna mig ganska ensam.

I ELCA:s biskopskollegium har just det här varit hans uppgift: att stå för ett annat perspektiv.

– Man måste tala om hbtqi-frågor på ett annat sätt när det finns en person som representerar den minoriteten i rummet. Det är en av de viktigaste följderna av att jag valdes till biskop. När de 64 biskoparna i ELCA träffas och talar om att tjäna homosexuella – då finns det en sådan person där. Det förändrar konversationen, du kan inte längre tala om ”dem”. Därför är det viktigt att finnas där, vid bordet. När jag lämnar biskopsjobbet skulle det inte förvåna mig om man väljer en homosexuell biskop från något annat område.

Han har också uppskattat att få delta i Pride-parader i egenskap av biskop.

– Jag har fått sitta där, i en bil, och vinka till människor. Och bara att se deras miner: överraskningen i deras ansikten, och ibland glädjen. Det finns så många som tror att det är omöjligt att både vara homosexuell och vara kristen. Det gör mig glad att få visa att det inte är det.

År 2009 accepterade hans kyrka homosexuella präster. År 2013 blev han vald till biskop, och samma år accepterade kyrkan samkönade äktenskap.

– Plötsligt stod jag och min partner Rob inför den situationen att vi måste gifta oss för att nå upp till kyrkans förväntningar. Och det fanns inte ens en liturgi för det.

Han påminner än en gång om att förändringarna föregåtts av hårt och långt lobbyande i kyrkliga organ.

– Och tänk – ändå har dessa förändringar skett på bara en generation.

INITIATIVET TILL klockringningarna för Aleppo motiveras med att situationen i Syrien är exceptionellt oroväckande. På bilden från den 5 oktober syns regionen Bustan al-Basha i Aleppo. FOTO: LEHTIKUVA/ABDALRHMAN ISMAIL

Ring för Aleppo

KLOCKRINGNING. Initiativet kom från Berghälls kyrka i Helsingfors. Nu ringer hundratals kyrkor både i Finland och utomlands i sina klockor dagligen fram till FN-dagen den 24 oktober.

”Vi är naturligtvis medvetna om all den nöd som också annars finns i världen. Men det här är ett sätt att lyfta fram behovet av fred, medmänsklighet och solidaritet. När man hör klockorna ringa kan man gärna stanna upp en stund och tänka på offren, deras anhöriga och på alla dem som lider, förföljs och flyr för sina liv.”

Kyrkoherde Bo-Göran Åstrand i Jakobstad

Klockorna ringer för dödade i #Syrien. Klängen manar till #fred #solidaritet och #medmänsklighet. #RingFörAleppo #alepponkellot

Evangelisk lutherska kyrkan i Finland på Twitter

”Perkele, anteeksi sananvalinta, onko Suomen ev.lut.kirkko tasavallan radikaalein voima? Siltä näyttä.” (Jävla! ursäkta ordvalet, är den ev.luth. kyrkan republikens radikallaste kraft? Ser så ut.)

Jari Tervo på Twitter

”Jag vet att kyrkklockorna är ett väldigt starkt symboliskt redskap att ta till. Men jag tycker det är välmotiverat i den här situationen. Man ska inte använda det för ofta och lättvindigt, men det är ett bra sätt att uttrycka en spontan solidaritet och visa att det här inte är något vi accepterar.”

Biskop Björn Vikström till YLE

Kaiku on suurempi kuin alkuperäinen ääni. (Ekot är större än ursprungsljudet) #kirkko #alepponkellot #aleppobells **Teemu Laajasalo, kyrkoherde i Berghälls församling, på Twitter**

”Gud, håll i din hand alla som lider nöd. Särskilt vill jag nu minnas de lidande i Aleppo. Beskydda alla oskyldiga och låt det snart bli en varaktig fred i Syrien. Herre, förbarm dig! I Jesu namn. Amen.”

Lovisa svenska församling

”Vi har inte en aning om vem som strider för vem. Vem ingriper för att beskydda vem? Vi vet bara att oskyldiga människor lider. Den här symbolen bär vi i våra hjärtan.

Kyrkoherde Stefan Forsén i Matteus församling i Helsingfors till YLE

”Lite kyrkan när den är som bäst i alla fall. Att göra något som på inget sätt kan rationaliseras.”

Patrik Hagman på Twitter

”Klockorna påminner oss om att fred börjar med en ensam ton som resonerar och blir till refränger som hörs över hela världen.”

Olav Fykse Tveit, generalsekreterare vid Kyrkornas världsråd

Måndagen den 24.10.2016, när klockorna ringer sista gången för Aleppo, kommer bland annat Pauluskyrkans personal och alla som vill delta att stämma upp i psalm 501 i den finska psalmboken, ”Kuule, Isä taivaan, pyyntö tää”, utanför kyrkan. ”Med psalmens kraft ber vi om fred i världen”, skriver församlingen på Facebook. På måndag är det också FN-dagen och internationell böndag.

SAMKÖNADE ÄKTENSKAP

Fullmäktige mot biskopslinje

Stiftsfullmäktige i Helsingfors har tagit ställning för att kyrkan kan viga och välsigna samkönade par. Stiftsfullmäktige godkände ställningstagandet med rösterna 13–6.

Biskopsmötet konstaterade nyligen att samkönade par inte kan vigas enligt den nu gällande kyrkoordningen. Stiftsfullmäktige anser å sin sida att kyrkolagen inte nämner könen för de par som kan vigas. Kyrkomötet har heller inte gjort något för att uppdatera lagen. Frågan avgörs av Kyrkomötet som ansvarar för ändringar i kyrkolagen. I sista hand är det rättsväsendet som tolkar lagen.

LAESTADIANER SAMMANKOMSTER

LFF försöker stävja rökningen

Direktionen för familjearbetet inom Laestadianernas fridsföreningars förbund LFF väddar i Sions Missionstidning till medlemsföreningarna att de ska införa rökfria sammankomster.

Direktionen anser att tobaksrökningen sänker tröskeln för droganvändning.

– Vi får erkänna att vi som enskilda kristna och som väckelserörelse varit försumliga på den här punkten. Tobaksrökning hör inte till en kristen livsstil, skriver familjedirektionen.

AVSTÄNGD KYRKOHERDE

Herden i Kauhava avstängd

Domkapitlet i Lappo har tillfälligt stängt av kyrkoherden i Kauhava församling, **Jyrki Jormakka**. Den orsak som uppges är att kyrkoherden betett sig olämpligt i en självavdandande situation. Avstängningen är i kraft under tiden 6.10.2016–5.1.2017, det vill säga i knappt tre månaders tid.

I ett uttalande riktat till domkapitlet i Lappo medger Jyrki Jormakka att han betett sig olämpligt och ber om ursäkt för det som skett, skriver tidningen Kotimaa.

Ihop är bättre än var för sig

HELSINGFORS. Startskottet för Helsingfors församlingarnas nya sätt att arbeta kring innovationer gick förra veckan. – Låt oss tillsammans göra en insats för att göra Helsingfors till en bättre stad, var budskapet.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Klockan är två en vanlig tisdag eftermiddag i södra Helsingfors. Ute på Fabriksgatan är det lugnt och stillsamt men inne i Agricolakyrkan sjuder det av liv och 400 människor försöker få plats i bänkraderna.

– Underbart att ni är här. Vet ni vad? Vi måste stänga anmälningsslänken i morse, så många anmälningar hade vi fått in, säger **Katri Korolainen**, en av eftermiddagens konferencier under evenemanget som fått namnet Lutherplus.

Juha Rintamäki vid hennes sida berättar att de som samlats i kyrkan representerar företag, Helsingfors stad, medborgarorganisationer och så församlingar och kyrkliga organisationer. – Vi behöver samarbeta för att få till stånd en förnyelse för att svara på de förändringar som skett i samhället. Det här är en öppen process och starskottet går nu, säger Rintamäki

1,5 miljoner

Bakgrunden är att Helsingfors gemensamma kyrkofullmäktige har beslutat att satsa 1,5 miljoner euro på innovationer, och Lutherplus-dagen är en del av den satsningen. Som grund för det beslutet ligger de principer för ny verksamhetskultur som gemensamma kyrkofullmäkti-

ge godkände i somras. Inom ramen för denna kursändring ska projekt som gör att församlingarna närmar sig stadsborna prioriteras.

Vem som helst får presentera sitt projekt, på det villkoret att man har en samarbetspartner. Det räcker inte att ha en idé som ensam aktör. Gemensamma kyrkorådet har utnämnt arbetsgrupper som ska granska och gå igenom ansökningarna.

– Plusset i namnet "Lutherplus" handlar om att visa försöka göra saker och ting lite bättre och komma ut ur vår egen vrå, säger Rintamäki på den upphöjda scenen längst framme i kyrkan.

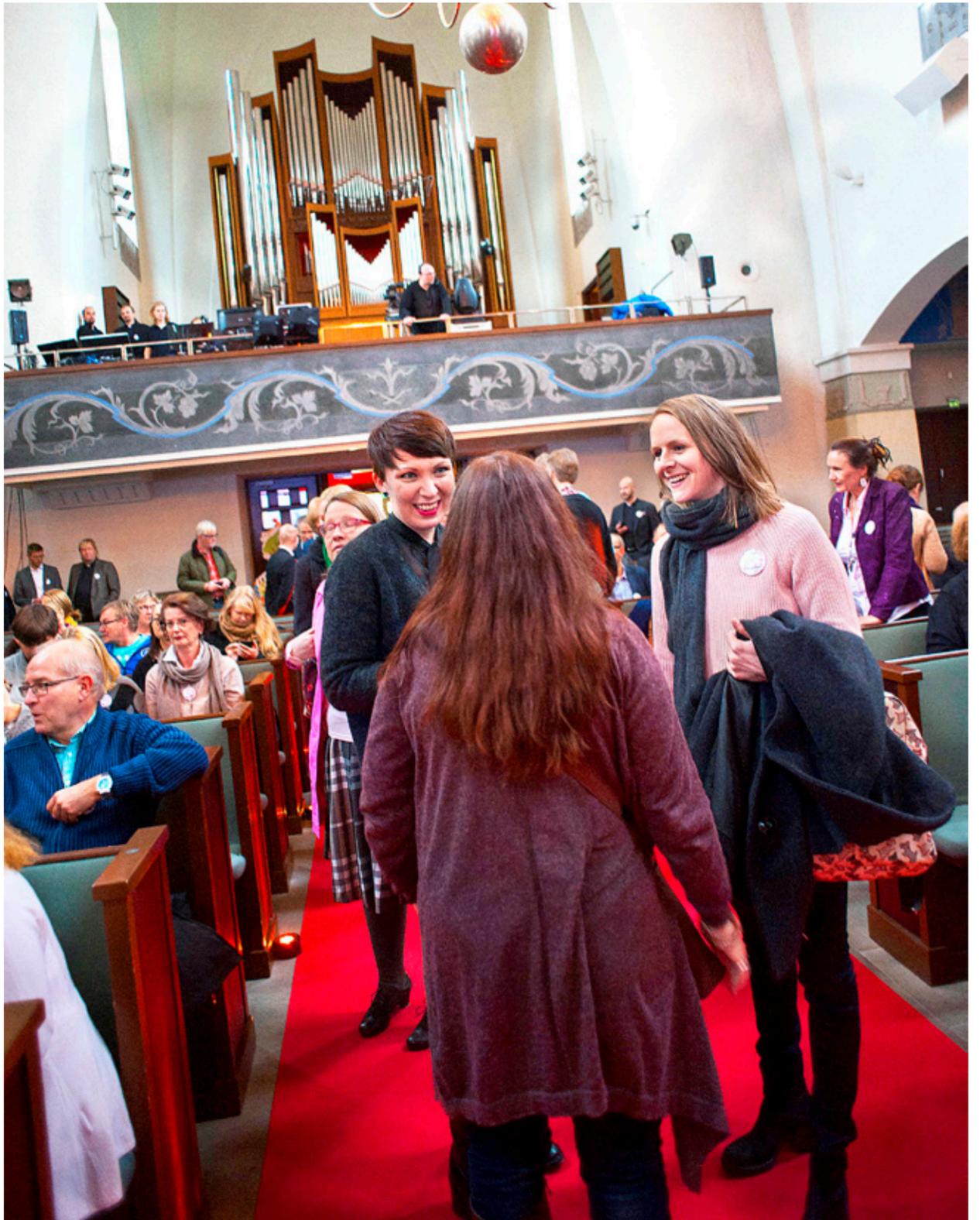
Helsingfors biskop **Irja Askola** ger projektet sin välsignelse.

– Kära vänner, rakkaat ystävät, säger Askola och försätter sedan på finska:

– Vi säger ja till innovationer, ja till jämlikhet, ja till tillit till varandra. Må Gud hjälpa oss att lita på oss själva och på varandra. Vi har en god Gud som vill välsigna våra gemensamma drömmar.

Svensk närvaro

Efter att några av de projekt som redan är i görningen presenterats fortsätter eftermiddagen, som nu har blivit tidig kväll, en väning ner, i Agricolakyrkans krypta. Där har en utställning av idéer och

400 PERSONER samlades förra veckan för att dela innovationer i Agricolakyrkan i Helsingfors.

innovationer byggts upp. Här får de olika församlingarna, frivilligorganisationerna och företagen en chans att träffas, utbyta idéer och fundera på framtiden. Alla de svenskspråkiga församlingarna är representerade: Johannes församling med en mobilapp som tagits fram i sam-

"De som bestämt sig för att åka hem har redan åkt."

Heidi-Juslin Sandin

arbete med bland annat yrkeshögskolan Arcada, Matteus församling med en idé om en internationell skriftskola och Petrus församling med en spinoff på församlingens Disciple-utbildning.

Papperslösa oroar

Heidi Juslin-Sandin representerar medborgarorganisationen Röda Korset.

– Jag är här för att höra mig för om samarbetspartners när det gäller de papperslösa situation i Helsingfors.

Röda Korset befarar att

de 22 000 flyktingar som fått negativt asylbeslut inte kommer att lämna landet.

– De som bestämt sig för att åka hem har redan åkt. De 22 000 som är kvar finns på olika håll i landet, men min gissning är att de så småningom söker sig till huvudstadsregionen.

Juslin-Sandin tror inte att någon organisation ensam kan klara av de utmaningar som uppstår som en följd av de negativa asylbesluten.

– Vi måste jobba tillsammans.

LUTHERPLUS

- **Helsingfors gemensamma kyrkofullmäktige** satsar 1,5 miljoner på innovationer
- **Vilkoret** för innovationerna är samarbete. Bland annat företag, församlingar och medborgarorganisationer kan samarbeta.

- **Bidragen delas** in i storleks kategorier. Mindre projekt kan få max 10 000 euro. Större projekt kan få mer pengar, men granskas också mer rigoröst.

MEDIA HELSINGFORS

Heinimäki blev chefredaktör

Författaren, kolumnisten och prästen **Jaakko Heinimäki** har valts till chefredaktör för tidningen Kirkko ja kaupunki, de finskspråkiga helsingforsbornas motsvarighet till Kyrkpressen.

FOTO: ARKIVBILD

De finska församlingstidningarna i Helsingfors, samt Esbo (Esse) och Vanda (Vantaan Lauri) slås ihop vid årsskiftet. Den nya gemensamma tidningen kommer att heta Kirkko ja kaupunki och Heinimäki blir alltså chefredaktör för den. 27 personer sökte tjänsten.

ETIOPIEN KRIS

Förbön inför politisk kris

Etiopiens premiärminister **Desalegn Haile Mariam** har utlyst sex månaders undantagstillstånd i landet. Etiopien genomgår just nu en svår politisk kris, den värsta på 25 år. Kyrkan väddar om förbön.

– Det som gör situationen så farlig är att enheten i landet är hotad när de etniska grupperna reser sig mot regeringen, säger **Päivi Anttila**, som är Finska Missionsällskapets regionchef i Etiopien.

– Vi fortsätter vårt arbete så långt det är möjligt. En arbetare är i Ho-

saina, sex i Addis Abeba. Det är lugnt i dessa områden. Just nu kan ingen bedöma hur det går, säger Anttila.

De två största etniska grupperna i Etiopien, oromo- och amharafolken, är missnöjda med den nuvarande regeringen, som leds av tigreminoriteten.

NÄR HON målar utforskar hon känslor. I sin forskning har Maj Tuomela koncentrerat sig på begrepp som "förtroende".

Hon målar inifrån sin känsla

UTSTÄLLNING. Att måla är som att andas, säger Maj Tuomela som firar sin 70-årsdag med konstutställning.

TEXT OCH FOTO:
SOFIA TORVALDS

– Jag har alltid varit en "bussybody", en sådan som gjort allt möjligt som intresserat mig, säger Maj Tuomela.

För ungefär tio år sedan satte hon punkt för sin arbetskarriär som verksamhetsledare för kyrkans svenskspråkiga samtals-tjänst i södra Finland, något hon brunnit och jobbat för sedan 80-talet.

Under samma tidsperiod, vid sidan av arbetet vid Samtals-tjänsten, blev hon magister, skrev en licentiatavhandling och – till slut, i samma veva då hon gick i pension – en doktorsavhandling.

Det var också då hon började måla.

– Jag tänkte alltid: sen när jag blir gammal ska jag måla. Jag hade drömt om att få kladda med starka färger.

Alltså anmälde hon sig till en målerikurs på Arbis.

– Jag hade en underbar handledare som sa: ta det lugnt. Jag insåg att det inte handlade om att det ska bli en tavla, utan om själva görandet. Det började som en njutning som kändes i hela kroppen.

Känslan är mycket fysisk: håret reser sig på huvudet när hon målar.

– Det är viktigt för mig att måla med breda penseldrag. Jag ser på ett motiv och tänker: vad säger det där mig? Jag målar på känsla, inifrån min känsla.

Hon kallar sig fauvist, eller kolorist.

– Färgerna är det viktigaste för mig, vad jag målar är inte lika viktigt.

Magiska landskap

Hon målar ensamma världar, sådana som man kan längta till om man är uppfyllt av stress och saker att göra, men om man verkligen

går in i målningens värld kan man bli rädd.

– Som det här templet, eller kyrkan, säger hon och pekar på ett verk, man vill gå längre in, förbi valv efter valv, men sen märker man att det är ett tempel utan fönster och dörrar. Går man för långt in kommer man inte ut.

– Jag har ofta tittat på mina landskap och undrat: är det någon sorts frid jag söker i dem?

Bara ett av hennes verk har haft ett tydligt andligt motiv. En mörk ö, och sedan ett ljus som går att ro mot över ett stycke vatten.

– När jag står framför en tom duk och ska börja måla är det som om en bombskulle komma ut ur mitt huvud.

Känslan som fyller henne är nödvändig: som att andas, eller som att prata.

Stått ensam

Hon vill bjuda alla vänner och bekanta till utställningen – kanske är det sista gången?

– Jag brukar ofta säga sådant: nu har jag städad förrå-

det ifall jag skulle dö i morgon.

Hon är inte rädd för döden, men orolig för att den ska separera henne från dem hon älskar.

– Det heter att vi ska älska Gud mer än vår familj, men vi är ju bara människor.

Hennes tanke har alltid varit: det finns en plats för alla i kyrkan.

– Och själv har jag ofta stått på en sådan plats där ingen annan velat stå.

När hon var ung var hon vänsterkristen – hon hade sådant patos för dem som hade det svårt. Hon skrev många insändare till Kyrkpressen: hur kan den som röstar höger kalla sig kristen! Med åren har hon blivit mindre svartvit och insett att också företagen måste klara sig om det ska finnas jobb.

– Och numera förstår jag också dem som tycker väldigt annorlunda än jag.

Maj Tuomelas utställning Färgkänslor på Galleria Dix på Nylandsgatan i Helsingfors 22.10–10.11. Konstnären är själv på plats 25–16.10 kl. 11–17 och 2.11 kl. 17–20.

VÅGA FRÅGA

Vem är den rätta?

■ JAN-ERIK "NANNE" NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Vad är rimliga krav på en livspartner? Jag är rädd att jag väntar på en riddare på vit häst samtidigt som jag är orolig över att rusa iväg med någon som egentligen inte alls är min typ. Hur vet man att han är den rätta och när ska man ta varningsklockorna på allvar?

FANTASIN OM den enda rätta livspartner lever nog djupt inom oss alla, mer eller mindre påtagligt. Ändå vet vi ju med förståndet att det finns många möjliga partners. En del samlevnadsexperter säger att om den tilltänkta känns till 60 procent bra finns det goda förutsättningar

att kunna bygga upp en bra parrelation. Jag tror faktiskt det är ganska realistiskt. För detta att få leva i känslan av att man funnit den enda rätta är i grund och botten resultatet av en lång process. I det vardagliga mötet, när vi visar varandra kärlek och respekt, byggs en känsla som baserar sig på erfarenhet upp. En tillit till själva förhållandet.

Som du förstår är det här resultatet av ett samarbete. Det handlar både om vad jag själv är villig att bidra med till parrelationen och vad den andra kan och vill ge. Därför handlar partnervalet väldigt mycket om självkännedom. Om jag känner mig själv, och vet mina egenskaper, är risken mindre att jag projicerar mina omedvetna sidor på den andra parten. Jag förmår bättre se den andra som en Annan människa.

PROJEKTIONERNA, det här att man så att säga omedvetet placerar sina egna omedvetna egenskaper, känslor eller föreställningar hos den andra är något som vi inte kommer ifrån.

Ett vardagligt exempel på det här kan vara att man irriterar sig på att den andra är på dåligt humör, men märker inte att man själv går med mun-giporna neråt. Man upplever alltså helt ärligt att det är den andra personen som har egenskapen. Om relationen ska lyckas måste vi vara beredda att dels ta emot dessa projektioner av varandra och arbeta med dem, dels måste vi vara beredda att återta projektionen, komma till insikt om hur det är oss själva vi möter i den andra.

Att arbeta med projektionerna handlar förstås om kommunikation, ett arbete som sker på många plan: det verbala, genom våra handlingar och känslouttryck, genom det vi inte gör, lika mycket som det vi gör.

Det är på den här processen det beror, om du när du blivit äldre ska kunna uppleva att du har "hittat den rätte". Men du kan förstås börja med det vanliga enkla, att se vad ni har gemensamt, på vilket sätt ni är lika och olika. Iaktta dig själv och om du kan sätta värde på både likheter och olikheter. Ditt uppriktiga och starka intresse för den andra, helt enkelt. Börja där. Och ramla inte av den vita hästen ...

"Iaktta dig själv och om du kan sätta värde på både likheter och olikheter."

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Mannen med kniven

Min man har berättat en anekdot från sin barndom i 50-talets London: han hade

en böld i nacken och åkte till doktorn tillsammans med sin pappa. Pappan och doktorn dis-

kuterade problemet, doktorn gick omkring i rummet med blicken fäst på bölden medan min man kände sig obekymrad. Plötsligt avslöjade läkaren vad han gömt bakom ryggen – en kniv – och skar upp bölden med ett snabbt, välriktat hugg.

I dag tycker vi att det lå-

ter oetiskt: de vuxnas oförståelse inför att också barn behöver förbereda sig mentalt inför tråkiga ingrepp. Det oväntade ingreppet besparar de vuxna besväret att behöva lugna ett barn som oroar sig inför något obehagligt, lite som de där mammorna som på-

stod sig sköta ett kort ärendet medan tågen med krigsbarn åkte iväg mot Sverige.

Men berättelsen får mig också att tänka på hur mycket lättare det var om Gud skulle punktera livets bölder just så, utan förvarning och tillåtelse: bara operera. Allt det som bultar

och luktar illa hos mig skulle redan vara borta.

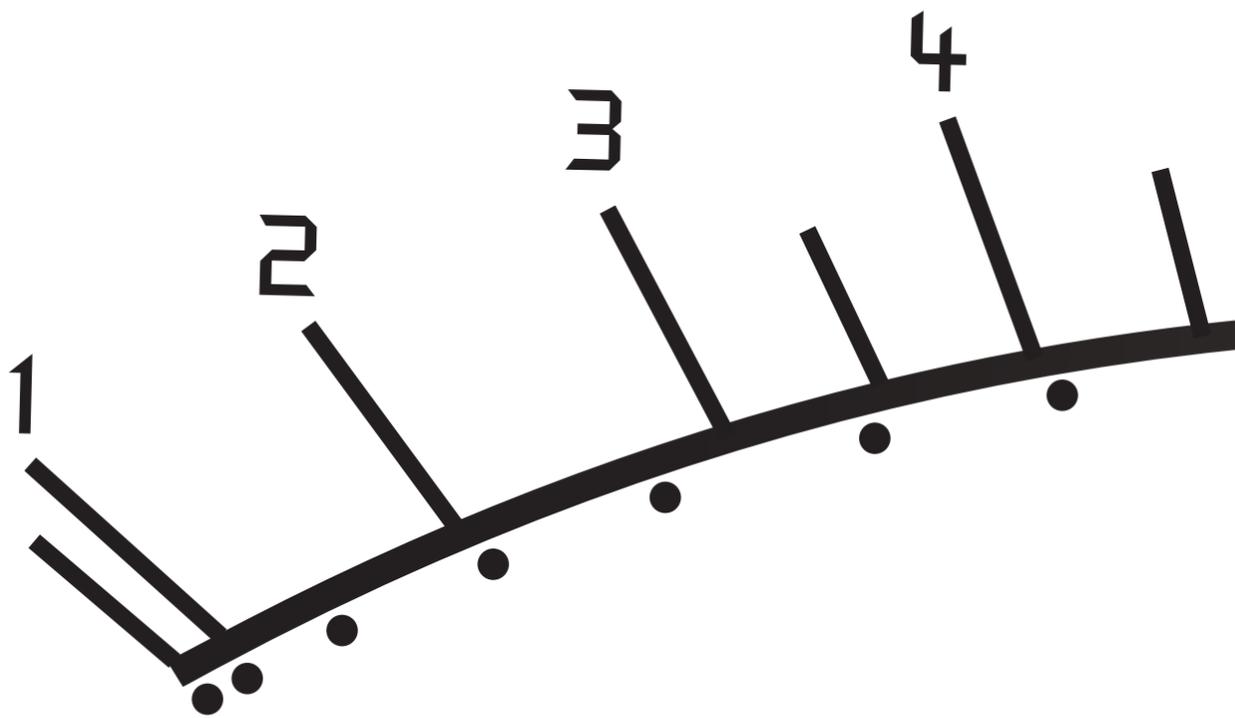
Men Gud gömmer inte kniven i fickan utan frågar: tillåter du mig att skära? Det kommer att göra ont, men sedan blir det bättre. Du kommer att vara helare utan den här bölden. Får jag sätta igång? Och jag tvekar.

Hur ofta har jag inte smugit hem från mottagningen med bölden kvar? Vi skär upp den nästa vecka. Eller nästa år. Gud, kan vi ta det när jag mår lite bättre?

Ja, jag har en böld som borde skäras upp. Och jag tippas på att du har en du också.

LÅNGVARIG SMÄRTA. Vad gör det med en människa att konstant ha ont eller vänta på nästa smärtattack? Hur ska man försöka tänka och finns det något som ger lindring? Tre personer berättar.

Tro mig när jag har ont

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

ILLUSTRATION: **MALIN AHO**

Smärta är svår att förstå och ibland närmast omöjlig att leva med. Den kan hugga, den kan mola, den kan försvinna plötsligt eller vara länge, länge. Inte minst påverkar den tillvaron på många olika plan. Vi lät tre personer som är drabbade berätta om sin egen smärta. "Egen smärta" är rätt ord i sammanhanget för smärta är individuell och måste tas på allvar säger de som försökt definiera den.

KVINNA 37 ÅR

Rygg- och nackproblem och höftsmärtor

– Det är jättesvårt att beskriva smärta. Jag har egentligen inte ont i nacken, men den är stel och följderna blir smärta: svår huvudvärk och yrsel. I höften känns det som om jag ibland har en spik instucken, oberoende av om jag är stilla eller rör på mig.

Hon ser själv att smärtan är ett resultat av många omständigheter.

– Jag tror att mycket har med spänningar att göra. Allt började i en situation med jobbiga saker i mitt privatliv, stress på jobbet och en allvarlig sjukdom i familjen.

Hennes humör har förstärks påverkats under de fem år hon levt med smärta.

– Man blir nedstämd av att ha ont. Jag har också blivit tvungen att avboka en hel del fritidsgrejer på grund av smärtan.

I början när smärtan var ny kände hon sig hemskt orolig över vad som var fel, men oron har blivit mindre när hon lärt sig känna igen symptomen och på ett ungefär vet hur länge det värsta brukar sitta i. Riktigt svåra grubblorier har smärtan i sig ändå inte orsakat.

– Eftersom folk i min närhet varit med om mycket värre saker så har inte smärtan gjort att jag börjat fundera på stora frågor. Men det har hänt att jag undrat varför förbön inte hjälpt mig, för jag vet att sånt kan hända, men det är ändå inte något jag känner mig besviken över.

Hon har inte gett upp hoppet om en smärtfri tillvaro och upplever att det långsamt gått mot ett bättre håll.

– I början var smärtan konstant, sedan blev det en blandning av halvdåliga och dåliga dagar och nu kan jag också ha bra dagar.

Hon har försökt hitta lindring med många olika metoder, massage, naprapati, fysioterapi, träning och mycket annat.

– Det som nu hjälper bäst är pilates och ibland att gå till naprapaten om smärtan känns akut. Dessutom gör jag avslappningsövningar varje kväll innan jag somnar. Jag ligger på rygg och andas lugnt. Vid varje utandning tänker jag att jag sjunker längre ner i sängen.

Att inte försöka hålla upp en fasad har också varit viktigt.

– För mig har det varit skönt att vara öppen med hur jag mår, att säga på jobbet: I dag har jag en dålig dag.

Hon arbetar också målmedvetet med den mentala delen av smärtan.

"Ilska hjälper mig inte. Då har jag förlorat, då får jag aldrig vara lycklig."

– Jag har olika mindfulnessövningar som jag gör och så finns det en applikation för smarttelefoner med avslappningsövningar som jag jobbar med i bussen om morgnarna.

Hennes råd till andra som är drabbade?

– Försök hitta något som lindrar, en motionsform, bio, bastu, vad som helst. Och försök att inte tänka "Sen när det här är borta ska jag...". Våga göra de saker du vill trots att du har ont. Men det har tagit flera år för mig att börja tänka så och jag vet inte om jag är där än.

MAN, 51 ÅR

Migrän

– Jag är helt ur spel ett dygn när migränen slår till. Jag kan bara ligga och så kastar jag upp ofta. Huvudvärken är pulserande och så kraftig att jag inte vet hur jag ska vara. Egentligen skulle det kännas bättre att stå upp, men jag är för svag för det så jag måste ligga. Det går inte heller att somna när det är som värst. Man ser ganska "hurja" och tård ut efter ett anfall.

Han har haft svåra migränanfall sedan tioårsåldern. Det tunga med migränen är att den är så lömsk. När han tror att han upptäckt ett mönster i hur den beter sig kommer avvikelserna.

– Periodvis kan jag ha anfall en gång under två veckor. Sen kan migränen vara borta i flera månader. Ibland ligger ett anfall ihärdigt på lut under en vecka. Ofta bryter migränen ut i samband med någon mental eller fysisk prestation som går utöver det vanliga, eller om jag fått för lite sömn.

Han tycker att det känns extra tungt att vara sjuk om han borde vara någon annanstans.

– Jag tycker det är jättejobbigt att ringa och avboka saker, delvis för att jag inte vill att folk ska tro att jag använder migränen som en ursäkt. Om jag vet att jag har något riktigt viktigt som jag måste vara med på är jag hysteriskt petnoga dagarna innan och försöker leva helt rätt för att utesluta risker för anfall. Så visst blir man nojig och börjar spänna på grund av migränen. Men man lär sig leva med det också.

Mediciner finns, men sällan hinner han ta dem i tid eftersom migränen ofta börjar på morgnatten. Han anser att han råkar ha en version som han klarar av.

– Men det kan jag ju säga att skulle jag ha migränanfall riktigt ofta hade jag blivit tokig.

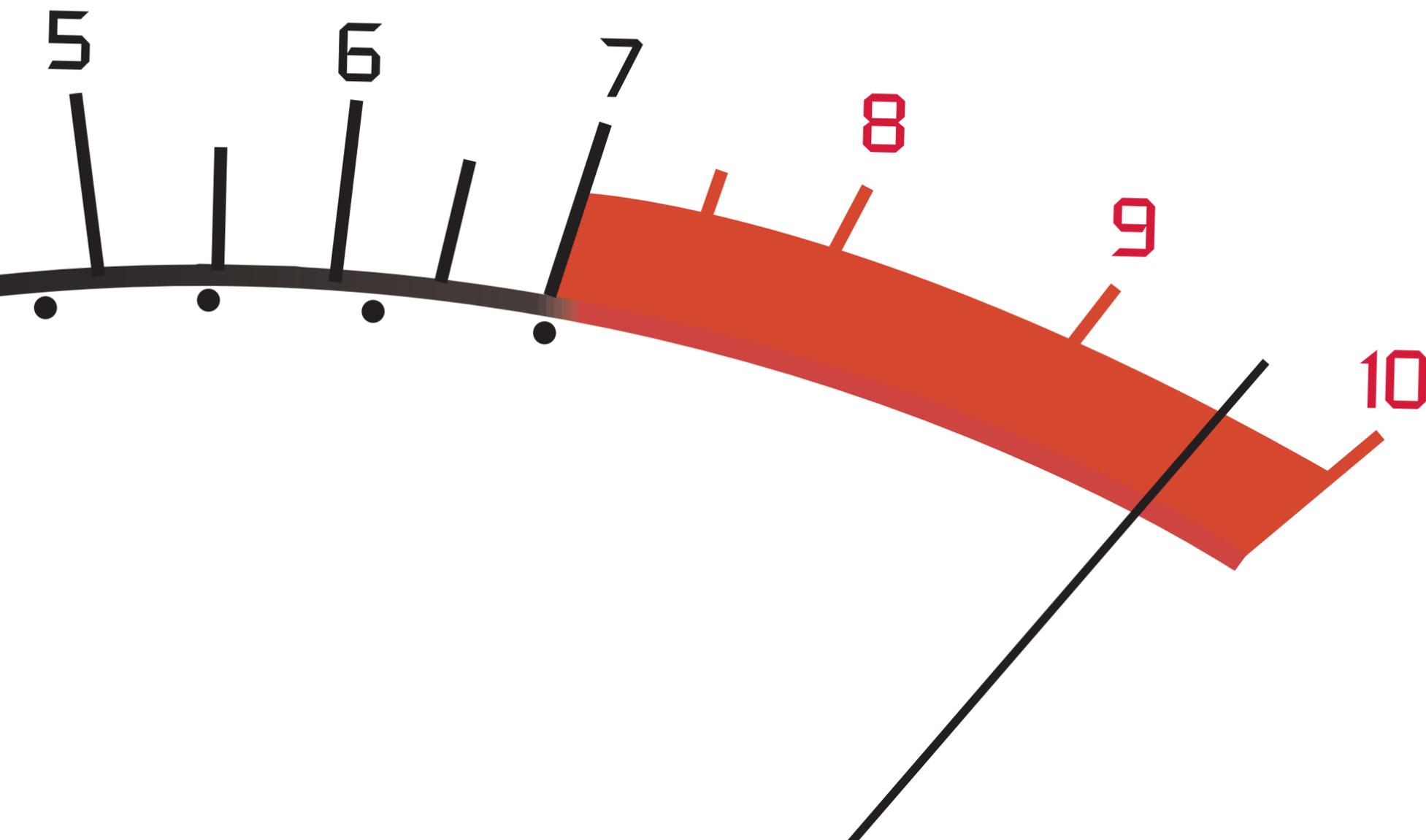
Några större existentiella frågor har den trots allt inte väckt.

– Jag tar det ändå som en så liten sak så jag har inte gjort det till någon trossak eller ångestskapande faktor. Jag har inte en konstant smärta. Det finns människor som kämpar med så mycket svårare saker.

Hur det var att ha migrän som barn har han egentligen glömt.

– Jag minns bara alla omfattande och noggranna undersökningar som gjordes och min mammas oro. Och så minns jag att det kändes jobbigt under uppväxten när det hette att migrän var "unga kvinnors sjukdom".

Att rehabilitera hela kroppen tror

han på. Och att förebygga stress så mycket som möjligt.

– Jag försöker göra saker i god tid så att uppgifterna inte hopar sig. Och gympa för alla muskler är bra, men sen är det den känslomässiga och psykiska delen av migränen som är svårare att påverka. Det är svårt att ge några råd till andra med liknande besvär. Jag kämpar själv hela tiden med nervositeten för ett nytt anfall.

KVINNA, 72 ÅR Ryggsmärter

– Min smärta varierar från molande värk till en akut smärta som får mig att darra.

Hon har frakturer på fyra kotor i ryggen som följd av en olycka, har

SMÄRTA MÄTS ibland på en skala mellan 0–10. Noll betyder att patienten är smärtfri, tio betyder att smärtan är så kraftig att den leder till medvetlöshet.

genomgått flera omfattande operationer och kan endast gå korta sträckor. När smärtan är som värst får hon problem med andningen och får svårt att koncentrera sig. Ända sedan barn har hon haft olika värtillstånd och återkommande inflammationer, men den värsta ryggsmärten har hon haft i fem år.

– Den här smärtan är en verklig prövning. Jag har stunder av självklar tro på Gud, men förstås också stunder av tvivel: Varför är jag så här drabbad? Då är det svårare att orka tro. Men samtidigt skulle jag inte orka leva utan en tro.

Smärtan har fått många följder, inte bara praktiska sådana. Hon nämner att hon fått en större känslighet för andras lidande, på gott och ont. Kärleken till

familjen har växt sig starkare hela tiden. Det är de djupa relationerna som räknas för henne.

– Jag tycker att mycket är så ytligt, onödigt att prata om. Jag orkar inte med kallprat.

Trots svårigheterna vill hon inte låta mörka tankar dominera.

– Jag tillåter mig inte riktigt att tänka på varför just jag är drabbad. I stället försöker jag styra in mitt tänkande på det som är positivt, till exempel att mina barn är vuxna och har det bra. Jag brukar tänka att hur bra man än mår kan man inte vara lycklig om man ger vika för bitterhet. Och ilska hjälper mig inte. Då har jag förlorat, då får jag aldrig vara lycklig.

Det finns mycket man kan sakna när smärta begränsar ens tillvaro; att få vis-

tas ute i naturen, planera resor och helt enkelt få röra sig fritt.

– Men man får en annan livsinställning när man lever med smärta. Jag ser glädje i sådant jag inte lagt märke till förr. Fast man är gammal kan man lära sig att tänka annorlunda. Jag hade inte trott att jag skulle kunna acceptera min situation så bra som jag ändå gjort.

Lindring och förströelse får hon med något bra på tv eller god läsning. Och trots smärtan går det inte en dag som hon inte upplever glädje och en slags frid, berättar hon.

Om hon fick ge råd till andra som kämpar med smärta?

–Försök att acceptera smärtan och hitta glädjeämnen där du inte förr hittat dem.

KOMMENTAR ULRIKA HANSSON

Närhet och händer

Det här med smärta är svårt. Din smärta är din egen, ingen annan kan uppleva den och då är det lätt att säga eller anta fel saker. Det vi åtminstone kan är att inte backa utan in-kännande möta den som har ont.

– Ofta lindrar det att någon är nära och att man blir tagen på all-

var, säger sjukhussjälavårdare **Barbro Eriksson**.

Det är de nära anhöriga som är alla viktigast, konstaterar hon.

– Man kan se en konkret förbättring i måendet hos en smärtpatient när de får vara tillsammans med någon som står dem nära. Det är den nära anhöriga som representerar Gud i den situationen.

Barbro Eriksson pratar också

om beröring. Hon kommer ihåg en flicka som blivit svårt skadad i en olycka. Ingen smärtlindring hjälpte.

– Hon fick tag i sömnen när jag smekte hennes hår på samma sätt som jag smekt mina egna barn till sömns när de var små. Det är genom våra händer som människan ska känna Guds närvaro.

Det säger hon som det mest naturliga i världen. Kanske en ar-

betsbeskrivning för en sjukhussjälavårdare, men för mig är det stort. Att tänka sig att vi som taffatta bredvidsittare kan få försöka förmedla inte bara vår egen utan kanske också Guds omsorg.

– Smärta kan orsaka tvivel, men den kan också stärka tron. Människan är märklig. Jag har sett tacksamhet i de mest svåra situationer, avslutar hon.

VAD ÄR SMÄRTA?

• **Smärta** är en obehaglig sensorisk och emotionell upplevelse till följd av verklig eller möjlig vävnadsskada. Smärta är således en subjektiv upplevelse.

• **Den som** upplever smärta ska bli trodd. Smärta är alltid individuell och kan inte upplevas av någon annan än den drabbade.

• **Man skiljer** på akut och långvarig smärta. Smärta är en viktig varningssignal, utom när den blivit långvarig och meningslös.

Källa: Reumatikerförbundet och netdoktor.se

FLYKTINGAR. Känslan av maktlöshet gjorde att Munsala United valde att hoppa av seriespelet i augusti. Nu fortsätter fotbollslaget att utmana beslutsfattarna.

Munsala U fortsätter utmana

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Helt enligt förväntningarna fick föreningen en böteslapp på 800 euro från bollförbundet för att laget avbröt seriespelet under pågående säsong.

– Vi bestrider inte att vi brutit mot bollförbundets regler. Vi vill veta om värderingar som respekt, Fair Play och KaikkiPelaa, som Finlands bollförbund står för, har någon verklig betydelse eller om det bara är tomma ord, säger **Tomas Knuts**.

Därför har Munsala Uniteds styrelse sänt en anhållan till bollförbundets distriktsstyrelse om att de ska bedöma om böteslappen kan omvärderas.

– Det vore fint om bollförbundet tog ställning i den här frågan.

Föreningen ger sig inte utan kamp. – Jag tycker att bollförbundet eller förbundet borde ge en förklaring ifall de säger nej.

Tre matcher återstod i fotbollsseriens lägsta division i augusti då Munsala United hoppade av som en protest mot att lagets somaliska spelare **Jabril** fått avslag på sin asylansökan.

– Det var vårt sätt att uttrycka vår maktlöshet och frustration. Vi ville göra något konkret för att uttrycka vår åsikt. Avhoppet var inte avsett som en PR-grej för vår del.

Samtidigt funderar Tomas Knuts om föreningen gjort tillräckligt.

– Vi har hoppat av serien och skapat opinion. Det har vi fått många klappar på axeln för. Men det känns lite jobbigt att vi ska uppfattas som hjältar för det. Vi har inte engagerat oss i vardagen. Därför vill vi inte lämna det så här. Del ett är avklarad men kampen fortsätter.

Ovanligt seriösa

Munsala United är i övrigt inte kända för att ta sig själva på väldigt stort allvar. Mycket kring laget görs med glimten i ögat.

– Vi brukar bjuda på oss själva och göra ploggrejer. Det här är egentligen första gången vi har ett verkligt budskap.

I Munsala United titulerar Knuts sig som tränare eller åtminstone biträdande tränare, lagledare, sekreterare och anfallsspelare.

– Både jag och Jabril spelar i anfall. Han är en ung spelare som dessutom gör mål. Vi vill värna om återväxten i laget.

Att hoppa av serien var däremot ingen stor idrottsmässig uppoffring för laget. I det skedet hade de inget mer att spela för.

– Vi ville stiga regeringen på tårna för asylpolitiken. Men så livlig fantasi har vi inte att vi trodde att det skulle gå att påverka dem.

Nyheten om lagets avhopp från serien fick ändå oväntat stor spridning. Via FNB gick nyheten till TT och den ingick i ett femtontal svenska tidningar. Däremot nådde avhoppet inte över nyhetströskeln i det finskspråkiga Finland, bortsett från de finska österbottiska tidningarna.

– Nyheten om avhoppet fick mera nationell spridning i Sverige än i Finland. Men till exempel Vänsterförbundets ordförande **Li Andersson** twittrade ut nyheten.

Generellt har föreningen fått mest positiv respons på avhoppet, även från oväntat håll.

– Jag har personligen bara fått positiv respons. Till och med sådana som jag inte trodde har någon relation till invandrarna har stött vårt beslut. De få kritiska rösterna har synts i kommentarsfälten på webben. Till exempel att vembrur sig om vad ett division sju-lag gör.

Inget ensamt fall

Jabril kom till Finland för ett år sedan. Han kommer från Mogadishu.

– Alla i familjen är döda och ifall Jabril återvänder tvingas han sannolikt bli soldat i någon part i inbördeskriget. Rebellerna gillar inte att folk flyr landet så Jabril löper stor risk att bli dödad ifall han återvänder.

I augusti fick Jabril avslag på sin asyl-

ansökan. Han har överklagat avslaget och väntar på utslag från förvaltningsdomstolen.

Sedan laget avslutade säsongen i förtid har föreningens styrelse skrivit ett intyg som bifogats Jabrils överklagan. Föreningen intygar att Jabril kommit väl in i laget och att han har ett socialt nätverk.

I dessa dagar inväntar Munsala United svar från bollförbundets distriktsstyrelse. Knuts understryker att bötesbeloppet inte styr föreningens agerande.

– Pengarna har ingen betydelse i det här sammanhanget. Dessutom har vi fått löfte om att få böterna betalda.

Han befarar att det kommer flera fall där fotbollslag mister spelare på grund av asylpolitiken.

– Jabril är inte ett ensamt fall. Det här gäller också andra föreningar. Bland lagen här i närheten har åtminstone Jippo och Kronoby asylsökande spelare i sina lag.

Laget är redan nu mångkulturellt. Här finns spelare med sex olika nationaliteter.

– Vi är en salig blandning av inflyttare och finländare. Det är inte många som är fast bosatta i Munsala. Därför passar också namnet United (förenade) bra in på oss. Utan utlänningar skulle vi inte ha nåt lag i dag.

Förutom finländarna och somaliska Jabril består laget också av fem kvotflyktingar, fyra afghaner och en syrier samt en engelsman och två albaner som kommit till Finland för kärleken eller arbete.

– De flesta av oss drömmer om att få spela i Manchester United, men om det nu inte blir ManU som nöjer vi oss med MunU.

Tomas Knuts har sin bakgrund i baptistförsamlingen i västra Munsala, men är numera bosatt i Larsmo.

– Vårt ställningstagande är ju förenligt med de kristna värderingarna, men annars finns det ingen koppling till min bakgrund. Det är ju heller inte mitt beslut, utan hela lagets.

Men därför ser han en liten koppling till Munsalaradikalismen.

– I Munsala har man traditionellt inte varit rädda att stå upp mot överheten och säga till när det går fel. Det tycks finnas kvar nåt av den mentaliteten ännu.

”Det vore fint om bollförbundet tog ställning i den här frågan.”

Tomas Knuts

TOMAS KNUTS och Munsala United fortsätter utmana beslutsfattarna i sin strävan att hjälpa lagets anfallsspelare Jabril.

En vecka med fokus på trygghet

ANSVARSVECKAN.

Trygg? Den frågan ställs i temat för årets ansvarsvecka.

TEXT: JOHAN SANDBERG

– Frågan gäller om vi kan ge människor som tagit sin tillflykt till Finland en trygg och rasismfri miljö. Och om de inte får stanna så utvisas de då till trygghet eller till krig?

Det undrar **Jani Edström** som är svensk sekreterare för människorättskampanjen Ansvarsveckan.

Kampanjen vill uppmuntra oss alla till att vara medmänniskor också då oron för framtiden tynger eller då hoppet om att finna trygghet sinar. Rent konkret handlar årets kampanj om de människor som söker sin tillflykt i Finland. I fjol kom 32 476 asylsökare, en av dem var somaliska Jabril som fick ett helt fotbollslag att agera (se artikeln intill).

För ett år sedan förmedlade medierna flitigt nyheter om den flyktingkris Europa befanns sig i. ”Det var dock inte fråga om någon kris vare sig för finländare eller andra européer. Flyktingskap är en tragedi för den asylsökande som har satt hela sitt liv på spel”, skriver Ekumeniska rådet i kampanjmaterialet.

– De senaste svängningarna visar ju att många asylsökande utvisas trots att det finns goda skäl för att de ska få stanna i Finland, säger Edström.

Under ansvarsveckan som börjar på söndag den 23 oktober vill man synliggöra problematiken. Edström hoppas att församlingarna ska ordna evenemang i anslutning till detta. Avsikten är att flyktingarna och invandrarna ska få berätta sin historia: Varifrån kommer de och vad förväntar de sig av framtiden? Har de som kommit till Finland funnit trygghet?

– Som hjälp finns det färdigt material och en broshyr på vår hemsida som kan användas.

I broshyren ger **Katariina Väisänen** förslag på vad vi kan göra för att hjälpa människor som fått avslag på sin ansökan och riskerar deportering:

”Utvisningar och papperslöshet gäller människor som drömmer om en bättre framtid, som sörjer, som älskar och arbetar, precis som alla andra. Vår uppgift är att möta dem som våra medmänniskor när våra vägar korsas i församlingen, i skolan, på jobbet eller i hälsovårdscentralen.”

ANSVARSVECKAN

- **Den 23–30** oktober 2016
- **En riksomfattande** människorättskampanj som är en del av kyrkornas samhällspåverkan och ett sätt för kyrkorna att arbeta för en rättvisare värld.
- **Stöds av** alla kyrkor och samfund och många kristna organisationer i Finland.
- **Sedan slutet** av 1970-talet har Ansvarsveckan lyft fram aktuella globala problem, allt från matsäkerhet, fred och rättvisa, tillgången till vatten, människohandel, rättvisemärkt elektronik, religionsfrihet, flyktingskap och migration.
- **Mera information** och material på ansvarsveckan.fi eller vastuuviikko.fi.

KAFÉKARAVAN I SÖDER

- **Möt asylsökande** och invandrare som berättar sin historia. De vill dela med sig av sina förhoppningar och rädslor, och framför allt berätta om vad trygghet betyder för dem.
- **Ti 25.10** kl. 13.00–14.30 i Pauluskyrkans (Paavalin kirkko) nedre sal, Sammattivägen 5, Helsingfors.
- **26.10 kl.** 18.00–20.00 på Drumsö vid Invandrarkaféet.
- **To 27.10** kl. 11.00–14.00 Annankulma, Annegatan 14 D.
- **Fr 28.10** kl. 17.30–20.00 Möteskafé i stadens vardagsrum Olkkari i köpcentret Arabia, andra våningen, Tavastvägen 111.
- **Lö 29.10** kl. 12.00–21.30 Tölö kyrkas församlingssal, Topeliusgatan 4. Kl. 12–21.
- **Su 30.10.** klo 11.00–14.00 En ekumenisk, mångspråkig gudstjänst med kongolesiskt lunchkafé i Andreaskyrkan, Högbergsgatan 22.

ELLIPS

Text med och utan musik

För mig var det ett antiklimax att Svenska Akademiens ständiga sekreterare läste upp **Bob Dylans** namn när hon tillkännagav mottagaren av årets litteraturpris till **Alfred Nobels** minne. Bob Dylan, liksom, vad är det här för litteraturpris? Och om man ska ge det till en person som skriver låttexter, kunde inte **Joni Mitchell** ha fått det i stället?

Sedan blir jag, för en stund, mildare till sinnes. Jag tänker på att så många i min generation sällan läser lyrik men ofta fastnar för rader i en låttext. Jag tänker på mig själv som oftare präntar ner citat från låtar jag tycker om än från favoritdikter. Två dagar före tillkännagivandet av litteraturprisets mottagare cyklade jag till jobbet en överraskande kall morgon och tänkte, som varenda höst, på Joni Mitchells *Urge for Going* där hon sjunger om solen som blir kall som en förrådare och om vinterns krigare som ropar kallt och triumferande. I väskan har jag en kalender där ett veckoupplag pryts med **Richard Eklunds** textrad "E händ itt åp rektit, men än kan man loås" för att meningen fångade så många känslor att jag ville bära den med mig inte bara i huvudet, utan synligt i text.

Så jag plockar fram **Annikas Norlins** *Texter*, en utgåva där hennes svenska och engelska låttexter finns samlade. Men även om jag brukar tycka att hon är ett litterärt geni när jag lyssnar på vissa av hennes låtar blir texterna lite platta utan sin musik. När jag läser texten till *Du kanske var på Holmön* spelar min hjärna automatiskt upp klarnettens sorgsna melodislinga som hör ihop med orden. Kvar sitter jag och funderar på om litteratur till musik fortfarande är lika mycket litteratur och om det egentligen behöver spela någon roll (så länge man inte har tänkt dansa till den).

ERIKA RÖNNGÅRD

Storyn om sekulariserer Columbus och världar ofrånkomliga samban

OMVÄRLDSANALYS. Religion och sekularisering är oskiljbara begrepp, utan det ena existerar inte det andra. Och berättelsen om den upplysta människans oundvikliga väg från tro till ateism visar sig vara – ännu en myt.

TEXT: MAY WIKSTRÖM ILLUSTRATION: MALIN AHO

Nej, gamla sjökort duger inte. Ska vi förstå de till synes antagonistiska berättelserna om tro och sekularisering i vårt samhälle måste vi ha sagokartorna överbord.

Allegoriskt talat kunde det vara en av slutsatserna av **Bengt Kristensson Ugglas** bok *Katedralens hemlighet*. Hans vassa analys av sekularisering och religiös övertygelse är ett viktigt bidrag för den som försöker förstå varför diskussionen om *Den blomstertid* går så hätsk varje vår eller varför en i övrigt meriterad ministers kompetens kan ifrågasättas enbart mot bakgrund av en uttalad kristen profilering.

Det viktigaste budskapet handlar om att identifiera bakgrunden, de starka drivkrafter inom bägge berättelserna – den sekulära såväl som den religiösa – och inse att det i vardera lägret finns ett frö av det förmenta andra. Likaså: varför det rentav varit viktigt ibland att förtiga sanningar för att få den egna berättelsen att fungera.

De nödvändiga plattjordingarna

En sådan är till exempel "sanningen" om Christofer Colum-

"Sekulariseringen kan på goda teologiska grunder betraktas som en legitim konsekvens av den kristna traditionen." Bengt Kristensson Ugglå

bus expedition och hans samtida.

En snabb sökning på nätet ger otaliga länkar som lyfter fram hur Columbus med sin seglats lyckades visa för de vidskepliga medeltidsmänniskorna, inklusive hans skeptiska besättning, att jorden var rund och att de inte skulle segla över kanten.

Struntprat, menar Kristensson Ugglå. På 1400-talet var både äventyraren, hans sjömän och kungliga mecenater fullt införstådda med jordens sfäriska form. Dubierna inför resan gällde att ingen visste avståndet till målet. Och eftersom européerna inte heller anade att det låg en kontinent mellan dem och Asien var rädslan stor att tiden skulle ta kål på företaget.

"Faktum var att jorden plattades till först år 1828. Men ordentligt platt blev den så sent som på 1870-talet", skriver Kristensson Ugglå.

Det skedde när det unga och framväxande vetenskapssamfundet behövde en kraftfull konfliktberättelse, en konflikt där kyrkan var den naturliga motparten. Då, först då, utnämndes majoriteten av kyrkofäderna till plattjordingar och de udda rösterna ur historien fick bli beviset. Men inom kyrkan var de kyrkofäder, bland dem **Lactantius Firmianus** (ca 250–325 e.Kr.), som hade drivit plattjordsteorin, närmast klassade som avvikande röster.

Inga vattentäta skott

Det kittlande med *Katedralens hemlighet* är Kristensson Ugglas småbitska författarröst. För det handlar naturligtvis inte bara om att frilägga det han ser som sanningen om historien om historien. Han har också åsikter om den tid vi lever i, och de trista konsekvenserna av den konspirationstyngda livs-åskådningsschismen.

En av de vassaste direktreplikerna från författarjaget kunde gott fyras av flera av de dagsaktuella diskussionerna, allt från dagisdebatten om gudstjänster till hanteringen av kyrkans ställningstaganden i asylfrågor:

"Vi står inför allvarliga problem när ledande politiker insisterar på att religionen bör behandlas som en ren privatsak – samtidigt som forskarsamhället tvärtom beskriver religionen som ett relationellt, sociokulturellt och kommunikativt fenomen."

Religion är alltså enligt Kristensson Ugglå inte separerbar på det sätt sekulariseringsberättelsen kräver. Hur man än vill och tänker, genomsyrar den mycket av det vi kategoriserar som vardag.

Kommer också inifrån

Men, vi svänger på myntet: Lika lite som det går att frilägga religionen från samhället går det att isolera sekulariseringen enbart till något "utanför" kyrkan.

Den sker lika mycket innanför kyrkväggarna, något som till exempel kritiserats hårt av den rikssvenska författaren **Magnus Malm**.

Att moralisera över kyrkans sekularisering är att bortse från att utvecklingen också har rötter i trons egen retorik och tankebanor. Sekulariseringen är en gnista tänd av reformationen, buren vidare av idealet om individens självständiga tänkande, kampen mot avgudarna och andlig frigörelse. Eller som Kristensson Ugglå uttrycker det:

"Sekulariseringen kan på goda teologiska grunder betraktas som en le-

Tungrott toppmöte

BOK

Bala Garbas anteckning

Författare: Birgitta Stenius

Förlag: Vilda förlag 2016

Birgitta Stenius roman *Bala Garbas anteckning* tar läsaren med på ett internationellt toppmöte på FN-högkvarteret i New York, giss-

ningsvis i slutet av 90-talet. Redan innan mötesveckan hinner inledas på allvar har en av mötets nyckelpersoner omkommit i vad som inte ser ut att vara en vanlig olycka, och en finländsk riksdagsledamot försvunnit i storstadnatten. Något verkar inte stå rätt till.

Det är ingen glansbild som Stenius målar upp av den internationella politiken. Det fiktiva toppmötet präglas betydligt mer av utdragna sittningar och dis-

kuterande av formuleringar och översättningar än av stjärnglans och hjältar som räddar världen. Antagligen är det här alldeles på prick-en med verkligheten överensstämmande, men att toppmötesskildringen får ta så stort utrymme i boken drar ner tempot betänkligt. Efter att ha genomlidit otaliga utdragna möten refererade av bokens huvudperson Jenny, även hon något matt av de långa sittningarna, saknar jag också en

inblick i vad som motiverar dessa politiker och ambassadörer. Målet för toppmötet förblir också ganska vagt, skissat i ytliga drag, vilket gör det svårt för läsaren att förstå varför målet hägrar, bortsett från de allmänna uttalandena om en bättre värld.

En annan faktor som gör att *Bala Garbas anteckning* inte har fullt så högt tempo som man kunde vänta sig av en bok som bak-

ningsroman är att en stor del av både händelserna och sammanhangen bakom dem berättas i stället för att visas.

Bala Garbas anteckning är en roman för den som är nyfiken på verksamheten bortom gruppnotet på värdsledare efter ett toppmöte. Den som däremot i första hand söker ett andlöst spännande mysterium borde antagligen leta vidare.

ERIKA RÖNNGÅRD

ingen, nas d

gitim konsekvens av den kristna traditionen. Även om många nog skulle vilja se den som ett önskat barn, så är den likväl ett barn av denna tradition.

Den nordiska paradoxen, eget fel
I sammandrabbningarna mellan den sekulära religionskritiken och den svenska – men också nordiska – kristenheten har det också begåtts misstag, som leder till att nordbor skyggar inför att kalla sig kristna. Detta trots att miljoner fortfarande tillhör de lutherska folkkyrkorna, något som brukar kallas för den nordiska paradoxen.

”Genom att definitionen av vad det innebär att vara kristen har hamnat i händerna på sekularister, å ena sidan, och väckelsefolk och högkyrkliga, å andra sidan har det skett en drastisk förskjutning från ett brett och inkluderande till ett snävt och exkluderande sätt att definiera vad det innebär att vara kristen”, skriver författaren.

I förlängningen innebär det att ”kristen” alltid handlar om ”någon annan”. I detta ”annangörande” ligger antagligen också nyckeln till varför den hyggliga kristna grannen, den intelligenta författaren, den frisinnade teologen blir undantagen, de som är okej och som vanligt folk trots sin övertygelse – inte på grund av den. För de riktiga troende är alltid mera främmande, ”de andra”.

Och ändå dör den inte ...

Till sekulariseringsberättelsen hör axiomet om religionens död. När människan är utvecklad, upplyst och frigjord är också religionerna borta, lydde det.

”Det är mot denna bakgrund man måste förstå den överraskningseffekt det hade då religionen plötsligt kom tillbaka och åter var uppe på banan”, skriver Kristensson Ugglå.

Religionen kom igen. Men inte i samma skepnad, så självklar och integrerad med sin omvärld som i det medeltida samhället – och inte heller som en återerövring av förlorade sanningar och

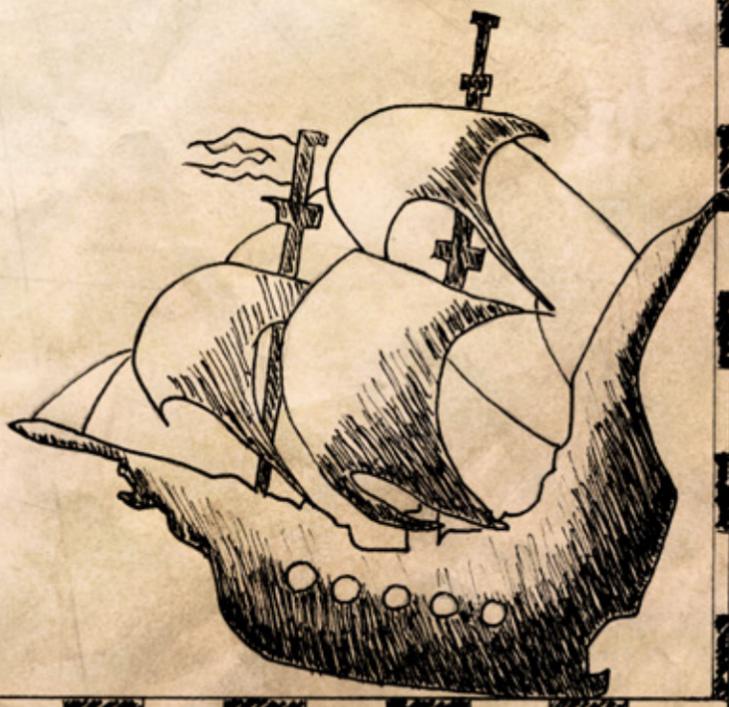
”Religionen kom igen. Men inte i samma skepnad, så självklar och integrerad med sin omvärld som i det medeltida samhället.”

värderingar. Därför borde man hellre använda begreppet ”religionens nya synlighet” – för religionen har aldrig någonsin varit helt borta.

Det finns ett sug efter existentiella hemligheter, en känslighet för symboliska uttryck, som slår igenom på de mest överraskande områden. Ett av dem, är enligt författaren, förvånande nog inom företagsledning och organisationsteori.

”I dag översköls organisations- och ledarskapsdiskursen av ett myttopoetiskt språk, när organisationer förstås i termer av metaforer, ledarskap tolkas narrativt i termer av storytelling och de organisationsteoretiska metodböckerna handlar om att skapa och lösa mysterier”.

Myterna är en seg sort. Obändlig är människans längtan efter att positionera sitt mål på världsalltets karta.

Hon kommer i kärlek

BOK

Till alla goda människor och vanliga dödliga

Författare: Amanda Audas-Kass
Förlag: Fontana Media 2016

jag önskar att det kristna livet oftare kunde presenteras: varmt, ärligt, rakryggt och vardagsnära.

Amanda Audas-Kass, lärare och bloggare, har gett ut en bok med personliga reflektioner över (bokstavigt talat) allt mellan himmel och jord. De som känner henne från bloggen *Nästan för lycklig* kommer att känna igen stilen, och några bloggtexter finns också med här. Resten är nyskrivet material.

I inledningen frågar sig Audas-Kass om man får skriva om livet när man ännu är ung (trettio-nånting), för vem vet om man senare ser tillbaka och konstaterar att man inget visste? ”Jag lutar åt att man får” säger hon, ”rent av att man ska”. Det är säkert bra att få in ett sådant förbehåll i en bok som fokuserar på livserfarenheter, så har det åtminstone blivit sagt. Men även om åren tenderar att göra våra berättelser rikare är klokskap ändå klokskap, och den varan har Audas-Kass gott om.

Titeln är förstås tänkt att omfatta alla och det här är en bok som också passar de allra flesta, oavsett ålder. Audas-Kass lodar på djupet men texten är lättläst och ofta finurligt humoristisk. Flera gånger under läsningen tänker jag vilken perfekt gåvobok det här är, både åt någon som redan tror och någon som kanske vill tro. Det är så här

Och – anmärkningsvärt nog – utan pekpinna och fördömanden. Audas-Kass vill inte skriva någon på näsan, men hon slätar inte heller över. Det är svårt att sätta fingret på hur hon egentligen lyckas med detta, för här finns gott om åsikter och tyckanden. Någon enstaka gång nuddar hon vid präktighetsgränsen, men blir aldrig osympatisk eller fränstötande. Det kan ha med hennes uppenbara människokärlek att göra, eller med att budskapet helt enkelt levs istället för att predikas. Hursomhelst, i en tid av så mycket hårdhet i åsikter och på kommentarsfält är det ovanligt att stöta på någon som är trygg nog att föra fram sina tankar utan krav på mottagaren.

Och sen var det ärligheten. Audas-Kass skriver om allt från lättroddhet och utseendefixering till rättvisepatos och prestationsångest, och så skriver hon om Jesus så att jag får tårar i ögonen. Här finns kanske en hemlighet. En människa som kommer i kärlek ges också plats att tala om det viktigaste, det som socialt sett kan vara det pinsammaste eller svåraste att tala om. Men om kärleken finns där, då lyssnar människor. Och jag hoppas att riktigt många lyssnar på Amanda Audas-Kass.

JOANNA NYLUND

AMANDA AUDAS-KASS debuterar i bokform men är en bekant skribent från bloggvärlden. FOTO: MATILDA AUDAS BJÖRKHOLM

Skicka in din Hosianna

JULRADION. Den första advent inleder den populära musikkkanalen Julradion sin månadslånga sändning av julmusik. Som vanligt startar kanalen med att spela psalm nummer 1, Hosianna.

I år inbjuder man också sina lyssnare att delta i sången genom att skicka in en video med sin egen tolkning av psalmen. Senast den 31 oktober ska materialet

vara inne. Av de inkomna videonuttarna sammanställs en gemensam musikvideo till Hosianna som kan ses på kanalens webbsidor.

– Att sjunga tillsammans är både roligt och hälsosamt. Den här gången sjunger vi allsång på det här sättet, säger **Riitta Kalliorinne** som är verksamhetsledare på julradion. Mera info på julradion.fi.

Kyrkosångare firar med körändakt

KÖRMUSIK. Åbolands svenska kyrkosångskrets, som består av ett tiotal aktiva kyrkokörer med sammanlagt över 100 medlemmar, fyller i år 60 år. Jubileumsårets huvudevenemang är framförandet av den nya körändakten *Se människan*, den 13.11 kl. 18 i Åbo domkyrka. Körändakten har tonsatts av **Juhani Haapasalo**, pensionerad lektor vid

Sibelius-Akademien, till texter av kretsordföranden **Erik Andersson**.

Andakten är en fortsättning på det verk som beställdes till 50-årsjubileet av **Jan Hellberg**, *Vi famnas av din skapelse*. Verket, där Sonen och medmänniskan står i fokus, bygger på samspelet mellan kör, solister och orgel och bjuder på finstämda klangeffekter.

KRYSSET OKTOBER

SJUKDOM 2 Kung 5:1	RÖD- GUL	SMA- SKRIFT FÖR- MODAR	DIVA	FULL- STÄNDIG	MODE- RIKT- NING	TVÄTT ENDAST	KARTBOK PRÄST Jer 21:1		
→									
↘					GAV DUNKLA SVAR				
↘	LEVIS SON 1 Mos 4:11 VÄRV- RÄKNARE						TON ÄR DYKARE OFTA		
	EMBAR- KERA				FRUKT KUNGS- MYNTA				
				LATENT					
↘						BUSKE POJK- NAMN	FLOD I ITALIEN		
BMA 2016	↓	DIVIDERA STAD I ESTLAND	HÄ BESE- KADE DAVID FELSTEN MED OCH STEN 1 Sam 17:50	ÅNGA	VÄDER- STRECK OSKAR ANDERSON	Flicknamn ADAMS SON 1 Mos 4:25	KVALSTEG 28/3	JEANS- TYG	SAIJON- MAA
SLAV Filemon v. 10-16						BÄRA SIG FÄNIGT ÅT	FRÅN ÖGA TILL ÖRA	SKRÄ	SÄLJER BILLIGT
↘				BLI TRÖTTARE LEN				DÄR ÄR BUDAFST HUVUDSTÄD TRÄD	
BYGGNAD 2 Kyr 32:25 PSYKISK CHOCK					ERDIUM MARTIN LUTHER KINGS FÖDELSE- STAD	HAMS SON 1 Mos 9:18			FINSKT POJKNAMN ÖVER HUVUD
↘		NEW JERSEY MYCKET DÄLIG		BURFÄGEL DEL AV MATCH		LJUST ÖL STOR ÅDER		IVER	MER ÄN TRE VIMSIG
FERIE	↘							STRIDS- YXA SKRALT	
STUV- NING	↘	"KUNNA SÄGA SIT TILL DIN TACKSÄGELSE 1 Kor 14:16			VILKEN KLÄTTER- VÄXT		KRYPTON POLAR- FORSK- NING- FARTYD		RIKT- NING INOM ISLAM
↘		REBUS	TRENNE	ÄMBETS- DRÄKT					FEBER- NEDSÄT- TANDE MEDEL
ÄR TVUNGEN 29/6	↘			NICKEL		ABRAHAM FAR 1 Mos 11:26 CHEF			UDD SYDVÄST
↘				BOK- STAVERA			DRIN- KARE		PÅ JESU KORS
FILADELIA I STOCKHOLM ÖVERTOG DINNA LÖRN ÅR 1963				SKÖRDE- TID			DANSKT LÄN	INTE RÄT	
									CIVIL- STÄND

Konstruerat av BRITT-MARI ANDFOLK

SEPTEMBERKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Peter Nyman**, Nykarleby, **Kerstin Nyberg**, Lojo och **Leif Söderholm**, Esbo.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast tisdagen den 8 november 2016 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "Oktoberkryssset". De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

.....
.....
.....
.....

BEKÄN- TELSE	↓	UNDER- BAR	VARA KÄVA	A	KAN HÖN INOM FÖR- SÄKTEN	V	ER- FAREN	FÄGEL TRÄJA	G	Ä	S	DOV	D	Ä	M	P	A	D	HEKTA- LITER	H	L	
A	F	F	I	R	M	A	T	I	O	N	F	A	R	M	A	B	P	A	D	D	U	O
KAN LÄ BETEDA	L	A	N	T	A	N	L	I	D	A	F	A	N	N	U	S	V	A	R	S	T	R
ALGAR- DOKLID FRÄNVA LÖSNING	A	N	T	I	K	A	N	S	I	R	V	K	A	L	L	H	U	S	U	P	P	
↘	A	G	T	A	K	M	O	T	G	I	F	T	K	O	R	I	N	T	O	N	P	I
GALLUS	G	A	E	B	O	I	N	A	T	E	R	A	S	A	D	E	A					
↘	I	D	S	L	E	V	I	S	A	G	E	S	A	L	T	H	A	V				
GITER INLEDA DISATS	A	T	T	R	A	M	S	A	E	S	A	S	N	A	O	L	E					
↘	A	G	I	O	N	K	N	U	T	Ä	S	N	A	O	L	E						
MELLAN- GIFT	D	S	L	A	M	L	A	N	T	I	S	I	D	O	G	A	L	N				
VÄTEN- LÖSNING	A	K	V	E	D	U	K	T	R	O	D	E	K	A	N	A	S	I	R	O	Y	

UR EVANGELIET

”Borde du inte ha varit lika barmhärtigt mot din kamrat som jag var mot dig?”

Läs mera i
Matt. 18:23–35

OM HELGEN

Att förlåtas och förlåta

Den här söndagen handlar om förlåtelse, och om kärlek. Gud älskar oss oändligt och är beredd att förlåta oss till och med det vi har svårt att förlåta oss själva.

Söndagens evangelietext påminner oss om att förlåtelse inte bara delas ut av Gud till oss människor, utan att också vi människor behöver se på varandra med kärlek och vara redo att förlåta varandra.

RUNT KNUTEN

”När himlen faller ner.”

Pensionärsträff på temat ”Meteoritkratern Söderfjärden” onsdag kl. 13 i Solf.

STUDIERESA TILL DE STORA TYSKA EVANGELISKA KYRKODAGARNA I BERLIN OCH WITTENBERG 24–28.5.2017 MED ÖVER 100 000 ANDRA DELTAGARE

De tyska kyrkodagarna är en stor och inspirerande upplevelse - kom med! På söndagen firas en unik festgudstjänst i Wittenberg, ett häftigt sätt att fira reformationens märkesår! Pris ca 450 euro (ca 400 euro för under 25-åringar och studerande), i detta ingår flygen mellan Helsingfors och Berlin, kyrkodagspasset som ger tillträde till alla program, kollektivtrafik i Berlin och inkvartering i hem eller i massinkvartering. Tilläggskostnad för inkvartering på hotell. Anmälningar och information verksamhetsledare Kalle Sällström, 050-3562 475, kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi. Kolla på nätet www.kirchentag.de.

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrbäck 044 027 0293, robin.norrbäck@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN BORIS SALO

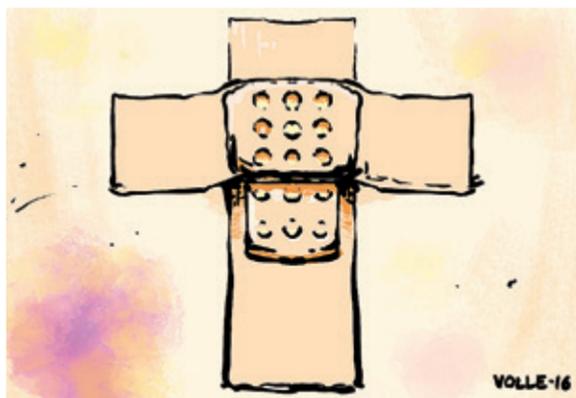

ILLUSTRATION: KARSTEIN VOLLE

En aha-upplevelse

AHA-UPPLEVELSER KAN vara enkla. Så är det för mig när det gäller förlåtelsen. Jag tror att det som påverkar livet mest, negativt sett, beror på två saker: synd och sår. När jag insåg den skillnaden fick jag ett viktigt arbetsredskap. Synd är det som vi gör fel mot andra. Sår är det som andra gör fel mot oss. Botemedlet mot synden är att be om förlåtelse. Botemedlet mot sären är att förlåta.

IBLAND KAN det påstås ”det finns ingen synd”. Sådana tankar härleds ofta ifrån tron att tal om synd slår ner människan. Jag tror det är tvärtom. Att inse att man gjort fel är att ta livet på allvar. Syndabekännelsen understryker vårt värde som människor.

Problemet är den falska skulden och den falska skammen. När sären drabbar livet kan en falsk skuld skapas. Två konkreta exempel: Den som blivit utsatt för övergrepp eller upplevt föräldrars skilsmässa kan känna sig skyldig. ”Det var mitt fel”. Hur man än bekänner en sådan sak ger det ingen befrielse, eftersom det inte finns någon skuld. Den är falsk, liksom skammen som lägger sig som en tung matta över livet. Sären skriker ut: ”Jag är misslyckad, jag är fel.” Den äkta skulden och skammen erkänner: ”Jag har misslyckats. Jag gjorde fel.”

JESUS TALADE i klartext om förlåtelsen. Redan bönen Fader vår lyfter fram både synd och sår och deras bote-medel. I den här söndagens liknelse visar Jesus på det orimliga i att räkna med Guds förlåtelse och samtidigt vägra att förlåta en medmänniska. Om man utgår från de belopp som nämns i liknelsen är vår skuld till Gud 600 000 gånger större än vår medmänniskas skuld till oss! Att förlåta är inte att släta över. Att förlåta innebär att man inser att något hänt som inte borde ha fått hända. Sannings- och försoningskommissionen ledde vägen till fred i Sydafrika efter apartheid. Ett härligt namn. Samma viktiga process befinner sig Colombia i under dessa dagar.

Samma utmaningar finns också på det personliga planet. Förlåtelsen öppnar livet, oförsonlighet sluter livet. I evangeliet finns oerhörda livsresurser på det området. Gud har i Kristus vunnit förlåtelsen åt oss. Vi behöver inte bära skuldens börda när Jesus en gång burit den. Därför kallas vi att förlåta – inte utifrån våra känslor, utan som en viljehandling i Jesus kraft och namn.

Boris Salo är kaplan i Jakobstads svenska församling.

#bönetwitter

O, Gud du som är sann, hjälp oss till äkthet.

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Boris Salo.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
1 Mos. 50:15–21

ANDRA LÄSNINGEN
Ef. 4:25–32

EVANGELIUM
Matt. 18:23–35

Tjugotredje söndagen efter pingst. Temat är ”Förlåt varandra”.

PSALMFÖRSLAG

190, 468, 483, 307 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Kyrkklocka kallar man en klocka som finns i anslutning till en kyrka – till exempel i kyrktornet eller i en separat klockstapel invid kyrkan. Kyrkklockor har använts sedan 500-talet. De har ofta en kraftig klang som hörs vida omkring och används bland annat för att sammankalla till gudstjänst.

I alla tider har man också låtit kyrkklockorna ljuda för att kalla samman människor, varna allmänheten (exempelvis vid bränder) och markera händelsers början och slut. På medeltiden trodde man också att kyrkklockorna besatt en kraft som kunde hålla onda makter borta.

Källor: Wikipedia, <http://klockrent.ompom.se/>

KALENDERN 21–27.10

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND Pargas församling:
Sö 23.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Lehtonen.
On 26.10 kl. 18: St Simonsdagens scoutgudstjänst i kyrkan, Heikkilä, Sundell, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 23.10 kl. 11: Högmässa i kyrkan, Granström, Ollila.
Korpo kapellförsamling:
Sö 23.10 kl. 11: Gudstjänst i kyrkan, Källström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 23.10 kl. 11: Gudstjänst i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Iniö kapellförsamling:
Sö 23.10 kl. 13: Gudstjänst med nattvard i Aftonro, Vuola.

ÅBO
to. 20.10: kl. 18 Bibelsamtalsgruppen, Aurelia
sö. 23.10: kl. 12 Högmässa, Domkyrkan. Plastningstälk av psalmbokstilläggen i sakristian efter högmässan.
ons. 26.10: kl. 10.30–12 Anhörigvårdarcafé, Kvartersklubben (Aurag. 1)
kl. 13–15 Café Orchidé, Aurelia
kl. 18 Veckomässa, Aurelia
to. 27.10: kl. 18 Bönegruppen, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
Under denna vecka: (42) ringer kyrkklockorna (kl 17) i Hammarland och i många kyrkor över hela Finland och vi minns och ber för offren i krigets Syrien.
23 sö e pingst, 23.10: Gudstjänst kl 12 Mårten Andersson och Kaj-Gustav Sandholm
Psalmsångskväll: Catharinagården tisdag 15.11 kl 19. Vi sjunger ur nya psalmbokstillägget. Kyrkören medverkar. Servering

MARIEHAMN
23.10 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, M P, J D.
24.10 FN-konsert: kl. 19 i S:t Görans, arr. Ålands Musikinstitut
27.10 Lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, M P, G K.
Sopplunch: kl. 12 i församlingens hemmet. Pris 7€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.p

SUND-VÅRDÖ
Lördag 22.10 kl. 18.00: Musik i höstkvällen i Sunds kyrka. Pipsa Juslin.
Söndag 23.10 kl. 11.00: Högmässa i Vårdö kyrka. Roger Syrén, Pipsa Juslin, damkören VocAlice från Danderyd. Albert Häggblom predikar.
<http://sund-var doforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
To 20/10 13.00: Solglimten i Församlingshemmet.
Sö 23/10 11.00: Högmässa i Kyrkan, Cay-Håkan Englund, Erica Nygård.
Må 24/10 13.00: Korsbäck missionskyrka i Bygårdens.
Ti 25/10 13.00: Taklax missionskyrka i Böhnehuset.
Ti 25/10 18.00: Kyrkans barn-timme i Taklax bönehus.
Ti 25/10 19.00: Träffpunkt i Taklax bönehus.
On 26/10 13.00: Harrström sjömansmissionsskyrka i Andelsbankens Klubblokal.
To 27/10 13.00: Molpe missionskyrka i Bykyrkan.
Fre 28/10 18.30: Karacafé i Församlingshemmet. Gäst: Anita Ismark.

KRISTINESTAD
kristinestadsvenskaforsamling.fi
Klockringning för Aleppo: 21–24.10 kl 17 i K:stads kyrka
Ekumenisk bönesamling: fr 21.10 kl 19 i K:stads Metodistkyrka
Högmässa: sö 23.10 kl 10 i L:fjärds kyrksal, Lassus, Martikainen
Högmässa: sö 23.10 kl 12 i K:stads förs.hem, Lassus, Nilsson
Bibelsamtal: sö 23.10 kl 18 i L:fjärds förs.hem, J Martikainen
Pensionärssamling: on 26.10 kl 11.15 i K:stads förs.hem, gäst: Lars Nisula
Pensionärssamling: to 27.10 kl 11.00 i Sideby, Lassus, Hellman, Nilsson. Transport 0400–763325

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 22.10 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria, S.Lindén orgel.
Sö 23.10 kl 12: Gudstjänst Sundqvist, S.Lindén. Efteråt skriftskola i kyrkan.
Sö 23.10 kl 18: Sång- och musik-afton i Rangsbys kyrka, P.Lassus, Ingemo Gullans o Fred Berg.
Må 24.10 kl 18: Fredsbön i kyrkan, altarandakt, tal U.Holmberg.
On 26.10 kl 14: 70-års fest i förs.hemmet med kaffe o tårta. Ingvesgård, Wallin, Norrvik. Sång o musik av Thorolf Westerlund.

Övermark
To 20.10 kl 13: Pensionärssamling i förs.hemmet, Maria o Ben Westerling, Wikstedt, Carling.
Lö 22.10 kl 14: Eftermiddagskaffe i förs.hemmet med lekamtligt o andligt tilltugg för kvinnor i olika åldrar, Kerstin Mitts, Carling.
Sö 23.10 kl 15.30: Meditativ höstvandring med start från Högsäns sportstuga, Carling o Eklund.
Sö 23.10 kl 18: Vandrings- o byagudstjänst i Räfsbäck byagård med kyrkkaffe efteråt, Jakobsson, Wikstedt, Carling, Eklund. Vandringsintresserade samlas kl 15.30 vid Högsäns sportstuga.
Pörtom
Fr 21.10 kl 18: Cafékväll i förs.hemmet för kvinnor, Maria Westerling, Carling.
Sö 23.10 kl 10: Högmässa Lövdahl, Wikstedt.

Må 24.10 kl 19: Varblagruppens möte i förs.hemmet, Sundqvist.
Ti 25.10 kl 18: Finska gruppen i förs.hemmet, Sundqvist.

KORSVOLMS PROSTERI

BERGÖ
Fr kl 13: Träffpunkten i församlingshemmet. Gäst: Kristian Norrbäck. Tema: ”Luthers 95 teser”.
Fr kl 20: Ungdomskväll i församlingshemmet. Englund, frivilliga ledare.
Lö kl 10: Skriftskola i församlingshemmet.
Lö kl 19: Ansvarsveckans ekumeniska möte i Tabor, Englund, m.fl.
Sö kl 14: Gudstjänst, Englund, Brunell.
Må kl 10: Familjeklubben, Norrgård.
Ti kl 13: Missionsskyrkan.
On kl 18: Kyrkkörens, Brunell.
Kyrkklockorna i Bergö kyrka ringer för Aleppo 17–24.10 varje dag kl. 17.

KORSVOLMS
Gudstjänst: 23.10 kl 10 i Korsholms kyrka Berg och Westerlund
Högmässa: 23.10 kl 12 i Smedsby fg. Berg, Westerlund och pensionärskören.
Missionsskyrkan 70-årsjubileum: 23.10 efter högmässan i Smedsby fg. Kyrkkaffe o program, festtalare Mia Westerling.
Pensionärscirkel: 24.10 kl 13 i Jungsbo pension.h.
Karagruppen: 26.10 kl 14 i Smedsby förs.g.

KVEVLAX
Karakaffe: to kl 9.15 i ds.
Andakt på Funisgården: to kl 13.30, Emilia Kuni.
Öppet hus: fr kl 18–21 i Fyren. Servering, spel o gemenskap. För mer info ring Jukka Ihatsuo 0445462314.
Högmässa: sö kl 10, Emilia Kuni, Yngve Svarvar.
Kvinnocafé: sö kl 18 i ds, tema ”Ett liv i harmoni”, talare Christina Wiik.
Mathjälpn: må kl 10 i ds.
Junior för lågstadiet: tisdagar kl 13–15.30 i fh.
Föräldrabarn träff: on kl 10–11.30 i ds.
Öppet hus för lågstadiet: on kl 13–15.30 i fh.

MALAX
Ungdomsmässa: lö 22.10 kl 19 i kyrkan. Servering i Socken. Daniel Norrbäck m.fl. från OAS-rörelsen.
Gudstjänst: sö 23.10 kl 10 i kyrkan. Tornberg, Lax.
Diskussionsgruppen Amici: ti 25.10 kl 19 i KH.
Symöte: to 27.10 kl 13 i FH. Dagens gäster Jonny och Johanna berättar om livet i främre Asien.
Köerna: har höstlov to 20.10, annars övar vi tisdagar i KH. Trallarna kl 17.45 och Projektkören kl 19. Gemensamt kafestund kl 18.30. Du som är intresserad av att sjunga, kom med i gemenskapen!

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 21.10 Claus Terlinden, Karis **Sö 23.10 9.03** Ett ord om helgen **Må 24.10** Ingemar Johansson, Mariehamn **Ti 25.10** Yvonne Terlinden, Karis **Ons 26.10** Aktuellt. Jan Edström Esbo **To 27.10** Maria Björkgren-Vikström, Borgå.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 21.10 Jan-Erik Nyberg, Jakobstad **Sö 23.10** Erik Vikström, Borgå **Må 24.10** Bevarade ord: Margareta Melin. Uppläsare: Monica Heikel-Nyberg **Ti 25.10** Kaj Granlund, Esse **Ons 26.10** Katekesen. Redaktör: Hedvig Långbacka (repris från 18.9.2000) **To 27.10** Viktor Airava, Helsingfors.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 23.10. Gudstjänst med Ingå svenska metodistförsamling. Predikant och mötesledare: Nils-Gustav Sahlin. Organist och kantor: Christel Hellsten. Köredare: Antti Soininen. Kór: Taborkören. Textläsare: Andreas Elfving.

VEGA

HIMLALIV

Tolv steg till en befriad andlighet

Helena Rönnbergs liv styrdes av prestation och moralregler. Hon berättar om hur hon hittade en kärleksfull Gud och en sundare inställning till sig själv. På Arenan och i Yle Fem må **24.10 kl 18.30**, repris **ons 26.10 kl 22.30**.

PETALAX

Fredagssamling: fr 21.10 kl. 13 i församlingshemmet. Björklund, Brunell. Kontakten medverkar. Missionäerna Ben och Maria Westerling berättar om Finska Missionssällskapets arbete bland utstötta i Nepal. Taxi. **Skriftskola:** lö 22.10 kl. 10 i prästgården. **Gudstjänst:** sö 23.10 kl.11. Björklund, Brunell.

REPLOT

”Vi över 60”: idag. kl. 13 i Replot förs. hemmet, Glenn Kaski, serv.grupp Replot. **Gudstjänst:** Replot kl. 10. Kaski, Sten. **Högmässa:** Björkö kl. 12:30. Kaski, Sten. **Ekumenisk bön för skärgården:** Replot försh. ti 25.10 kl. 18.

SOLF

Hopp och tro i Nepal: i dag kl. 19 i förs.hemmet. Maria Westerling från FMS berättar och visar bilder. Servering. **Gudstjänst:** sö kl. 10, Snellman, Wargh. **C. S. Lewis-samling:** må 24.10 hos A. Blomberg, Solfvägen 101. ”Börens kraft” ur boken ”Att sila mygg och svälja kameler”. Nya välkomna. **Pensionärsträff:** on kl. 13. ”När himlen faller ner”, Matts Andersén. En världsresa genom årsmiljoner med meteoritkratern Söderfjärden.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Vi sjunger ur psalmbokstillägget: lö 22.10 kl 18. Trefaldighetskyrkans kör, dir. Mikael Heikius, Andersson, Store, andakt. Servering. **Ökenmässa:** sö kl 13 Gunnar Särs, Siv Jern, Tor-Erik Store, Trefaldighetskyrkans kör, dir. Mikael Heikius. **Unggudstjänst:** ons 26.10 kl 18 Heidi Mäkelä, hjälpledarna. **Pilgrimsmässa:** to 27.10 kl 9 Nord, Andersson. **Tyst retreat:** 25-27.11 på Alskathemmet. Retreatled. Kent Danielsson. Pris 65€. Anm. senast 16.11 tfn 06 3261 309. Kontaktperson Kerstin M Borg tfn 044 480 8364. **GERBY FÖRSAMLINGSHEM**
Söndagsskola för hela familjen: sö kl 10.30 Camilla Brunell, Monica Heikius. Lunch 5€ vuxna, 2,50€ barn. **SUNDOM KYRKA**
Högmässa: sö kl 10 med drop-in morgonmål från kl 9 Nord, Andersson. Skilt barnprogram.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fr 21.10 kl 13.30: Andakt i Es-selunden, Granlund, Ravall. **-kl 14:** Pensionärskör och musikupplevelse i Essehemmet, Ravall. **-kl 20:** Ungdomssamling i Fyren, Öhland. **Sö 23.10 kl 10:** Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ravall. Textläsare Elisabet Smeds, dörrvärdar Bäckby-Värnum-Humla. **On 26.10 kl 15:** Bäckby missionsgrupp i Bäckby skola, Cederberg.

JAKOBSTAD

Sö 10.30: Söndagsskola med små och stora i FC. Gemensam lunch. **12:** Högmässa i kyrkan, Jan-Gustav Björk, Borgmästars, Jakob-

stads damkör, dir. Ann-Christin Storränk. **17:** Fokus i FC. ”Tillbedjan – Livets mening. Hur då?”, del 1, Ralf Salo. **Ti 13:** Tisdagssamling på Station 1, Jan Nygård. **18:** Prosten Raimo Mäkelä föreläser i FC. ”Narcissism – livskraft och överlevnadsvägar för offer”. **On 18:** U-klubben i Johanneskapellet, B-G Åstrand. Efteråt servering i FC. **To 12:** Öppet Hus för daglediga i FC. Inleds med lunch kl. 12. Pris: 9 €. Programstund kl. 13. Gäster: Lisbeth Zittra och Ulf Överfors. **16:** Bibelgruppen i FC.

KRONOBY

Ungdomarnas bibelstudium: lö 22.10 kl 19.00 i Lyktan **Musikcafé Lyktan:** lö 22.10 kl 20.00-24.00 **Gudstjänst:** sö 23.10 kl 10.00, Ventin, Ellfolk-Lasén **Bibelsits:** on 26.10 kl 17.30 i lilla salen **Församlinglunch:** alla helgons dag 5.11 kl 11.00 i fh. Anm till 0505377760 senast 31.10

LARSMO

Fre 21.10 kl. 20 Ungdomssamling: i Xodus. Jakob Edman medverkar. **Sö 23.10 kl. 10 Högmässa:** Lassila, Enkvist, sång Anna-Lena Andersén. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Risöhall. **To 27.10 kl. 11-13 Sopplunch:** i Holm bönehus. **- kl. 19 Karasamling:** vid Inremissionshemmet.

NEDERVETIL

Andakt: fr 21.10 kl. 13.00 i pensionärshemmet, Smedjebacka **Gudstjänst:** sö 23.10 kl. 12.00, Markus Ventin och Sonja Smedjebacka. Obs tiden! **Gemenskapskväll:** sö 23.10 kl. 18.00 i fh, Jukka Sandvik, vittnesbörd Britta Harald och sång av Jenny Pulkkinen. **Öppet hus, åk 4-6:** flyttas till tisdagar kl. 17.30.

NYKARLEBY

NYKARLEBY
Sö kl 10 Högmässa: Sandvik, Ringwall, Amanda Harald violin **Må kl 18 Kenyamission:** fh, Bengt Djupsjöbacka **Ti kl 14 Eftermiddagsträff:** Kovjoki bönehus, gäst Gurli Dumell **-kl 19 Bibel-bön-samtalsgrupp:** fh **To kl 13 Samtalsgrupp för män:** fh **MUNSALA**
Sö kl 12 Gudstjänst: Östman, Hellman **-kl 18 Lovsång o förbön:** Hirvlax baptistkyrka, vittnesbördskväll **Ti kl 19 Missionskafé:** Pensala bönehus, Linvi Snickars **On kl 13.30 Symöte:** prästg. **JEPPÖ**
Sö kl 10 Tacksägelsegudstjänst för skörden: kyrkan, Östman, Hellman, Fanny Andtbacka sång **-kl 11 Skördefest med servering:** fh, auktion, festtal Birgitta Sarelin **Ti kl 19.30 Bibelkväll:** bönehuset, Harry Holmberg **On kl 13 Andakt med HHN:** pensionärsbost. matsal, Åkervägen 4 **To kl 13 Missionssymöte:** bönehuset, gäst Brita Jern **-kl 18 Ny grupp för unga kvinnor:** fh, Åbacka

PEDERSÖRE

Andakter i Pedersheim:
- Fr 14 Erikson
- To 27.10 kl. 17.30 Källby fridsförening

Ungdomskväll: Fr 20 i Kyrkhemmet i Bennäs, Hans Häggblom **Högmässa:** Sö 10 med nattvard i kyrkan, Adorate, dir. N-O Frantz, lit. Erikson, pred. Häggblom, kantor Annika Wester, textläsare Monica Holmgård, dörrvärdar Lepplax **Symöte:** Ti 13 i Källby bönehus **Bönegrupp:** To 27.10 kl. 18.30 i Kyrkhemmet i Bennäs

PURMO

Fr 21.10 kl 20-24: Öppet hus i Lyjo. **Sö 23.10 kl 10:** Högmässa i kyrkan, Portin, Johansson. Sång Emauspöjkarna. **Fr 4.11 kl 19:** Ljuständning i kyrkan för avlidna församlingsmedlemmar sedan senaste allhelgona. Portin, Johansson, Kung.

TERJÄRV

Högmässa: sö 23.10 kl 10, khden, kantorn, Ingmar Byskata, flöjt. Välsignelse av diakonen och ungdomsarbetsledaren. **Missionscafé Terjärv:** ti 25.10 kl 13 i förs.h. med hemlig gäst samt församlingsarbetare Jonny och Johanna Wargh, Främre Asien, m.fl. **Finsk bibel- och samtalsgrupp:** on 26.10 kl 14 hos Irja och Vilhelm Dahlvik, khden medv. **Ett hjärtligt tack till er alla som deltog i flytt-talko den 11 oktober.**

REGION 2

DOMPROSTERIET

BORGÅ

SÖ 23.10 KL. 12: HÖGMÄSSA i domkyrkan, Puska, Djupsjöbacka, Ingmar Hokkanen, Trio ad Libitum, Denise Sjöströms gudstjänstgrupp, barnansvarig Kristina Kunttu **MÅ 24.10 KL 18:** TECKENSPRÄKIG MÄSSA Finska församlingshemmets kapell, Lundagatan 5, Janne Rissanen och Maria Lindberg. Kyrkkaffe. **FÖRSAMLINGSHEMMETS 80-ÅRSJUBILEUM FIRAS** **To 27.10 kl. 18.30:** Kalas på Ungdomsvåningen. ”Exploring das haus” med kalasservering. **Lö 29.10 kl. 16:** Knattekyrka i Lilla kyrkan, Freddi Wilén. Servering i församlingshemmet, Café Ankaret. **kl. 18:** Fest för hela församlingen i stora salen. Medverkande, Gunvor Flykt, barnkören Diskanten, Borgå kammarkör med solister och band, Catharina von Schoultz, Jan-Erik Andelin, Just-4Fun, Lindgård, Geisor, Wilén **Sö 30.10 kl. 12:** Högmässa i domkyrkan, Smeds, Lindgård, avskedspredikan Mia Andersén-Löf, Söderström, Helenelund, Gaudeamuskören. Färdtjänst. Efteråt Festlunch i församlingshemmet. Meny: Batatsoppa, rostbiff med tillägg och jordgubbstårta. Pris: vuxna 10 €, barn 5 €. Anmälan per e-post vivan. antman@evl.fi eller tfn 019-661 1221 senast 24.10.

LAPPTRÄSK

sö 23.10 kl. 10: Högmässa i kyrkan, AK, Camilla Wiksten-Rönnbacka **må 24.10-on 26.10:** Församlingarnas krattningstalko på gravgårdarna. Samling vid kyrkan kl. 9. Mat i församlingshemmet åt talkofolket. Välkommen med! **on 26.10 kl. 9.30:** Vuxen-barn i församlingshemmet, GN

LILJENDAL

sö 23.10 kl. 12: Tvåspråkig högmässa i kyrkan, AK, Camilla Wiksten-Rönnbacka. Eskilom-Mickelspiltom byars kyrksöndag **ti 25.10 kl. 10:** Vuxen-barn i Mariagården, Gina Nyholm **På kommande:** 7 euros lunch må 31.10 kl. 11.30-13.30 i Mariagården

LOVISA

Högmässa: sö 23.10 kl 10 i kyrkan, K af Hällström, S af Hällström **Bisagruppen:** må 24.10 kl 14:30 i Vesperhemmet – Matt 12 **En Euros Café:** ti 25.10 kl 11-13 i församlingshemmet – stora salen. Ingång från gården **Lovisaklangan:** övar on 26.10 kl 15:30 i kyrkan Obs! Platsen **Bibelstudiegruppen:** on 26.10 kl 18 i församlingshemmet **Morgonkaffe:** to 27.10 kl 8:30 i Tikva **Gudstjänstkören:** övar to 27.10 kl 17 i församlingshemmet **Psalmkraft:** med nya psalmer to 27.10 kl 18 i församlingshemmet, Gudstjänstkören, af Hällström, Marcus Kallikoski, Tollander. Servering. **På kommande:** Gudstjänst med små och stora sö 30.10 kl 10 i kyrkan

PERNÄ

Café Mikael: fr 21.10 kl. 10-11.30, Maria Virtanen. **Högmässa:** sö 23.10 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Kerstin Busk-Åberg. **Sarvsalö pensionärskrets:** to 27.10 kl. 12.00 i Byagården, Minna Silfvergrén.

SIBBO

SIBBO KYRKA: Sö 23.10 kl. 12. Mässa. Helene Liljeström, Camilla Ekholm, Camilla Wiksten-Rönnbacka, gudstjänstgrupp **Bibelstudium:** Box: 23.10 kl. 16, Bykyrkan Tabor (tema: Jobs bok). Paipis: 26.10, 2.11, 9.11, 16.11, 23.11 kl. 18, Norra Paipis Bykyrka (tema: Första Korinthierbrevet). Stefan Djupsjöbacka **Diakonisyföreningen:** Må 24.10 kl. 15, hos Margareta Lampenius (Skogsv. 15) **Sjueuroslunch:** Ons 26.10 kl. 12, i Kyrkoby församl.hem. Andakt. **Mer Tillsammans workshop-evenemang:** Ons 26.10 kl. 17, Sipoonlahden koulu. Gratis evenemang för hela familjen, anmälan: www.sipoo.fi/se/ evenemang. **www.sibbosvenskaforsamling.fi**

INPRICKAT

MISSIONEN LIGGER NÄRA till hands för mig. I söndags var jag med och ordnade en missionsdag. Jag är pensionerad kock och serverade fisksoppa.

Jag har växt in i församlingsverksamheten och det hör till att ställa upp och hjälpa till om det behövs. Blir det fråga om körsång ställer jag också upp. Nu ska vi försöka få ihop en kör som ska sjunga efter ljuständningen på Allhelgona.

”Det hör till att ställa upp och hjälpa till.”

Bertel Lindvik, Replot församling

På ”Inprickat” delar församlingsmedlemmar med sig av något församlingsprogram de har prickat in i kalendern.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes **Fr 21.10 kl. 12-15-13.30:** Veckolunch i Högborgsgården, Högborgsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12. **Sö 23.10 kl. 10:** Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Almqvist. Kyrkkaffe. **kl. 12:** Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Busck-Nielsen, Almqvist. Kammarkören Jubilate medverkar. Kyrkkaffe. **kl. 15:** Gudstjänst i Folkhälsans Seniorhus. Busck-Nielsen, Almqvist. **Må 24.10 kl. 12-13:** Diakonilunch i S:t Jacob. 3€. **kl. 16-20:** Häng i Tian. Öppet hus i ungdomslokalen. Romberg. **kl. 18:** Psalmsångsfafton i Johanneskyrkan. Psalmprovning ur de nya psalmbokstilläggen under ledning av Anna Maria Böckerman och Samuli Koivuranta och ackompanjerat av Senni Valtonen och Dag-Ulrik Almqvist. Psalmbooksförsäljning. Vi avslutar med en enkel måltid i kryptan. **Ti 25.10 kl. 12:** Lunchmusik i Gamla kyrkan med Eerika Saarikoski. **kl. 18:** Tomasmässa i Johanneskyrkan. **On 26.10 kl. 10-11.30:** Musiklek i Hörnan, Högborgsgatan 10, gatunivån. Isaksson. **kl. 14-15.30:** Diakoniträffen i S:t Jacob. Salenius. **kl. 14-15.30:** Samtalsgruppen Sjötorpet, Högborgsgatan 10 E, 2. vän. Ollberg. **kl. 16-18.30:** Family Fun i S:t Jacob. Lappalainen. **kl. 18:** Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund. **To 27.10 kl. 13-15:** Musiklek i Bokvillan, Tavastvägen 125. Isaksson. **Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl. 12.**

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi **Kansliet är öppet:** må, ti, to, fr kl. 9-14, on kl. 12-14. **MATTEUSKYRKAN** Åbohusvägen 3

LÖ 22.10 KL. 10-11.45:

Matteus.SALT i nattvarden. Gör detta till minne av mig – om nattvarden, Stefan Forsén. Matteus.SALT är ett forum för dig som längtar efter mera och djupare insikt i den kristna tron. Vi vill erbjuda ett lättillgängligt och fritt tillfälle med utrymme för praktiska övningar, frågor och diskussion. Matteus.SALT är inte bara prat, utan även mat. Tillfället börjar med en utsökt brunch 5€. Sedan följer anförande, diskussion, avslutning och frågor.

Vi ordnar också program för yngre (4-7år) och äldre (8-12år) barn. Välkommen!

Sö 23.10 kl. 12: högmässa, Cecilia Forsén predikant, Johan Hallvar liturg, Matteus kyrkokör, Mimi Sundroos, Tuula Stöckell. Söndagsskola. Kyrkkaffe.

Ti 25.10 kl. 18.30-20.30: kyrkokören övar i Matteussalen. Mera info: Mimi Sundroos, 040-5840296.

On 26.10 kl. 15.30-16.30: Vår Ton (fd. Rostören). för Dig, som ej har så stor sångvana, men gärna vill prova på hur det känns eller för Dig som vill uppdatera Ditt sjungande. Mera info: Mimi Sundroos 040-5840296 eller e-post marianne.sundroos@evl.fi

On 26.10 kl. 18: Matteus Ungdom – mässa. Kort mässa med bönvandring. Kyrkkaffe efteråt.

To 27.10 kl. 11-12.30: Folkhälsans sällskapsgrupp – en mötesplats för seniorer i Östra Centrum (2. vån).

To 27.10 kl. 12-14: stickklubben, Carita Riitakorpi.

Med Pippi som förebild: Lö 29.10 kl. 16-18 i Matteussalen. Soheila Fors berättar om sina och andras erfarenheter. Berättelser om flykt och misshandel och om att ta makten över sitt eget liv.

On 2.11 kl. 17.30: Matteus.nu – en serie om vår kristna tro. Program: kl. 17.30 åter vi tillsammans, kl. 18 mässa med församlingens ungdomar, kl. 18.30 Matteus.nu – tankeväckande dialog och fri diskussion. Anmälningar (för att kunna beräkna maten) via Facebook, matteus.fors@evl.fi eller 050-3803933. Samlingarna leds av kyrkoherde Stefan Forsén. Höstens teman: Är Gud Ande eller...? Har livet en mening? Kom med!

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Fre 21.10
- kl. 10.00: Hällgång med lek & sång

RELATIONSSNACK VASA

Kväll kring parrelationen

Vasa svenska församling ordnar en kväll kring parrelationen och familjelivet kallad Du och Jag och Vi. Kvällen ordnas i samarbete med kyrkans familjerådgivningscentral i Vasa. Familjerådgivarna **Siv Jern** och **Sami Saharinen** föreläser och diskuterar med deltagarna. Föreläsningen hålls den 27.10 klockan 18.15 i stora församlingssalen.

Det ordnas barnpassning, så hela familjen kan delta. Före föreläsningen finns det möjlighet att äta tillsammans, matserveringen pågår klockan 17.30–18.15. Anmälning senast 20.10 på tfn 06 326 1309.

i Hagasalen, Vesperv. 12. För barn 0–5 år med förälder. Kaffeservering efteråt. Ledare Juliana Mikkonen.

• **kl. 18.00:** Ungdomssamling i Hagasalen, Vesperv. 12.

Sö 23.10

• **kl. 10 Högmässa:** Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Björk, Hilli.

• **kl. 12 Högmässa:** Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Björk, Hilli.

• **kl. 16.30:** Puls gudstjänst i Södra Haga kyrka, Vespervägen 12.

Barnkyrka för 3–8 år och 9–13 år ordnas under Puls-gudstjänsterna

• **kl. 18:** Konsert i Malm kyrka med Harry Dahlström – baryton och Kaj-Erik Gustafsson – orgel. Musik av Jean Sibelius: Opus 113 i sin helhet samt samtliga orgelverk. Inträdet är fritt.

Må 24.10

• **kl. 10.00:** Hälligång med lek & sång i Malm, Malmin srk-talo, Pehrstråket 16. För barn 0–5 år med förälder. Kaffeservering efteråt. Ledare Juliana Mikkonen.

Ti 25.10

• **kl. 10:** Babyrytmik i Hagasalen, Vesperv. 12. En sångstund för bebisar mellan 0–12 månader med förälder. Ledare Liisa Ahlberg.

• **kl. 13:** Dagscafé i Månsas kyrka, Skogsbacksvägen 15. Andakt, kaffe, program och samtal. Gäst Gunilla Riska. Bodil Sandell.

• **kl. 19:** Litteraturkväll i Månsas. Pas-torn av Kristian Nyman. Vårdar: Aicka och Micke Nyström.

Ons 26.10

• **kl. 10.00:** Hälligång med lek & sång i Munkhöjdens kyrka, Raumov. 3. För barn 0–5 år med förälder. Efteråt åker vi till café Torpet och dricker kaffe. Ledare Juliana Mikkonen.

• **kl. 13:** Dagskör i Hagasalen, Vesperv. 12. Vuxenkör för dem som är lediga på dagen. Ledare Peter Hilli.

• **kl. 14.30:** Barnkör i Hagasalen, Vesperv. 12. Alla barn från 6 år uppåt varmt välkomna! Ledare Liisa Ahlberg.

• **kl. 19:** Encounter i Hagasalen, Vesperv. 12. En kväll där vi lovsjunger, ber och lyssnar till Gud.

To 27.10

• **kl. 19.00:** Petrus Vokalensemble i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Introskurs för ovana körsångare 18–19, även mer vana körsångare välkomna. Ledare Peter Hilli.

Övrigt

• **30.10 kl. 10:** Gemensam gudstjänst för hela församlingen i Månsas kyrka. Barnkören och Hälligångsgrupperna medverkar med sång. Efter gudstjänsten blir det kyrklunch.

• **30.10:** Petrus Outreach – en gemensam insats för de mest behövande. Kom med och hjälp i något av de olika projekten du med! Hör av dig till petrus.fors@evl.fi så får du mer info.

Helsingfors prosteri

Relationscafé i Hörnan inleds: Kan man gråla konstruktivt? Måste två bli ett? Vad om det blir för mycket nöd och lite lust?

Under hösten fylls Café Hörnan (Högbergsgatan 10) av kaffedoft och relationsprat. Familjerådgivare Ann-Sofie Öist introducerar intressanta relationsteman och bjuder in kaffedrickarna till diskussion. Hjärtligt välkommen (ensam eller tillsammans) du som nyligen stått vid altaret, du som ännu funderar på det och du som bara annars är intresserad av temat! Anmäl dig till Jessica Högnabba (jessica.hognabba@evl.fi / 050 380 0662 eller facebook.com/jessicahognabba) senast 14.10.2016. Meddela om du behöver barnpassning. Du kan komma en eller flera gånger! 31.10 kl. 18.00 Att vara både jag och vi 14.11 kl. 18.00 Att komma nära

Taizémässa: firas söndag 23.10 kl. 17.30 i Missionskyrkan Observatoriegatan 18. Kyrkkaffet är dukat fram kl.17.30 och mässan inleds kl.18. Meditationen leds av Pia Kummel-Myrskog. Möjlighet till självavård.

Tomasmässa: firas i Johannes kyrka tisdag 25.10. kl.18. Tema: Förlåt varandra. Predikant: Lucas Snellman. Liturg: Tomas Ray. Vi sjunger nya psalmer.

Helsingfors prosteri och de gemensamma arbetsformerna: är med i Helsingfors bokmässa 27–30.10.2016. Monters nummer är 6h81. Tidningen Helsingfors Extra utkommer till mäs-

san. Dessutom är vårt prosteri med i Hbl:s bokmässobilaga.

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019–0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20–24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour>

Användaren behöver inte uppgifter om e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd! Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors, som behandlas anonymt och konfidentiellt. Kyrkans chatt dejourerar måndag till torsdag kl.18–20.

KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8–20 och veckoslut samt helgdagar 10–18.

Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 23.10. um 11 Uhr: Gottesdienst (Fischer)

OLAUS PETRI

Lö 22.10 kl. 18: Helgsmålsbön – Musik-andakt. Kari Vaattovaara, luta. Forlome Hope – musik av John Dowland, Michelangelo Galilei och Nicholas Alleva.

Sö 23.10 kl. 11: Högmässa. Ahlfors, Laakkonen–Yang.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 23.10: Esbo domkyrka kl. 12.15 skördegudstjänst. Jäntti, Kronlund. Esbo landsbygdsförening medverkar. Kyrkkaffe i församlingssalen med föredrag av minister Elisabeth Rehn: ”Finns det ett hot mot Finlands säkerhet?” Handarbetsgruppens försäljning för internationell diakoni.

Olars kyrka, svenska sidan, kl. 10.30. von Martens, Wikman. Kyrkkaffe.

Vad säger Luther om Fördärvaren?: Braskväll på Mataskärs lägercenter, internatet, Mataskärv. 3, to 20.10 kl. 18.30. Vi tänder brasan, dricker kvällst och diskuterar med kvällens gäst Anni-Liisa Luther, som berättar om sin bok ”Fördärvaren”.

Lördagskaffe för funktionshindrad: Karabacka kapell lö 22.10 kl. 15–16.30. Heikkinen.

Trygg? Församlingsträff i Ansvarsveckan: Hagalunds kyrka må 24.10 kl. 18.30. Vi får besök av några flyktingar som blivit medlemmar i vår församling. Hans Rönnlund, Jan Edström, Roger Rönnberg m.fl. Sångprogram av Amanda Oscarsson och Andreas Nygård. Servering.

Taizéandakt i Ansvarsveckan: Prästgården, Prästgårdsgr. 1, on 26.10 kl. 18.30. Stillhet – närvaro – budskap. Sång, bön, meditation. Rönnberg, Sundqvist.

Ungdomskväll: Sode, Sököv. 14, to 27.10 kl. 17–20, Sundqvist.

Mozarts Requiem: Hagalunds kyrka sö 30.10 kl. 18. Över 200 sångare: Kammarkören Novena, EsVoces, Kråksången, Kauniaisten kirkokuoro, Laulumiel, Leppävaaran seurakunnan kuoro kaikille, Tapiolan seurakunnan kamarikuoro, Tapiolan kuoro kaikille. Tiia Saari, sopran, Nina Kronlund, alt & musikkledning, Juho Punkerki, tenor, Kullervo Latvanen, bas, Markus Malmgren, orgel, Eeva-Liisa Malmgren, dirigent för grupperna Kör för alla. Fritt inträde.

Samlingar för seniorer & daglediga kl. 13–15: Träffdax i Köklax kapell ti 25.10, Sökö kapell ti 25.10, Kalajärvi kapell to 27.10.

Diakonin tar emot nya yllesockor: Vi samlar in nya yllesockor – alla storlekar från barn till vuxna behövs – och ger dem vidare åt mindre bemedlade. Sockorna kan hämtas till Kyrktian, Kyrkogatan 10, må–fre kl. 9–15. Mer info: Nina Wallenius, 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi

Öppen mottagning: Kyrktian, Kyrkog. 10, varje må och to kl. 10–12. Diakoniarbetare på plats, man kan komma in i olika åren, bestämma längre tid till självavård, för utredning av ekonomiska bekymmer m.m.

PRAKTISK HJÄLP

Petrus församling hjälper

Så här skriver Petrus församling på sin Facebook-sida: ”Söndagen den 30.10 är vi ett härligt gäng på minst 60 personer som vill göra livet för vanliga Helsingforsare lite bättre. Vi har några projekt inplanerade men vi kunde hjälpa ännu fler. Känner du någon i nöd som ett team av frivilliga kunde hjälpa genom en engångsinsats på några timmar? Eller behöver du och din familj hjälp med något praktiskt? Vi kommer gärna och städar, målar eller gör något annat som känns för svårt eller för tungt för dig just nu. Hör frimodigt av dig till rebecka.bjork@evl.fi.”

GRANKULLA

To 20.10 kl. 10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.

Sö 23.10 kl. 12 Högmässa: Carola Tonberg-Skogström, Barbro Smeds. Kyrkkaffe.

Ti 25.10 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–11 Diakonimottagning: och bröddutdelning.

Kl. 13 Pensionärskören: i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30 Tisdagsträffen: i övre salen. Pia Rinne från Finska Missionssällskapet berättar om Utjämningskampen.

Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.

On 26.10 kl. 13.30 Kyrkosyfoeringen: i övre brasrummet.

Kl. 16–18 Närståendevärdarnas stödgrupp i Sebastos.

Kl. 19 Församlingsskväll ”Livets sånger”: i Grankulla kyrka. En kväll kring pärlor ur den kristna sångskatten med Jan-Erik Lindqvist. Vi får höra intressanta kommentarer kring sångerna, lyssnar och sjunger tillsammans. I programmet medverkar också Heli Peitsalo, en sånggrupp och Carola Tonberg-Skogström.

To 27.10 kl. 10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.

KYRKSLÄTT

Tvåspråkig högmässa: sö 23.10 kl. 11 i Kyrkslätt kyrka. Välsignelse av frivilliga medarbetare. Välkommen på fest i församlingshemmet efter mässa. Aino-Karin Lovén, Carola Lupander, Janne Strömberg, Anna-Maija Kuutti, Mari Sirén, Tarja Viitanen.

Seniorgruppen – samtalsgrupp för män: måndag 24.10 kl. 13.30–15 på Mikaeligården i Hindersby, Doktorsstigen 5. Info Carola Lupander tel. 040 376 1489.

Kontaktgruppen: ti 25.10 kl. 14–15 i Servicehusets aula, Rågrändens 3. Gruppen handarbetar under ledning av Kaja Lindberg. Träff varannan tisdag.

Höstpyssel för hela familjen: on 26.10 kl. 13–17 på Hörnan. Pysselmaterialet finns kostnadsfritt.

Franz Liszt orgelkonsert med Marcel Punt: on 26.10 kl. 19 i Kyrkslätt kyrka. Fritt inträde, programblad 10 euro.

Effa på Lyan för åk 3–4: fredagar kl. 13–16 Prästgårdsbacken 2. Info: Janne Strömberg, 0400 828 547.

Kyrkoherdeämbetet öppet må–to kl. 9–15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. www.kyrkslatts-svenska.fi

TAMMERFORS

Sö 23.10: Högmässa kl 11 i SvH, Maria Lindberg, Paula Sirén, kyrkkaffe

Ti 25.10: Mammor, pappor och barn kl 10 i SvG

Ti 25.10: Tisdagsklubben kl 13.30–15.30 SvG

Ons 26.10: Diakonikretsen kl 13 i SvH, Gästen kyrkoherde Aleksej Sjöberg från Ortodoxa församlingen i Tammerfors, Kim Rantala

Ons 26.10: Familjgruppen Fammis kl 15.30–17.30 SvG

Ons 26.10: Skriba för vuxna kl 18 i SvH, knytkalas

VANDA

Högmässan under biskopsvisitationen: sö. 23.10 kl. 10 i S:t Lars kapell. Lit. Martin Fagerudd, pred. biskop Björn Wikström, ass. Kaj Andersson, Anu Paavola, Heidi Salminen, och Annakatri Aho, kantor Anders Ekberg. ViAnda kören medverkar, Kaj Varho ackompanjerar. Efter högmässan församlingslunch på Midgård och efter lunchen fortsätter visitationsstämman. Alla församlingsmedlemmar är välkomna att delta i hela söndagens program.

Sjösök diakoni- och pensionärskrets: samlas ti. 25.10 kl. 13 hos Ilse Lindberg, Käinbyvägen 76.

ViAnda-kören: övar ons. 26.10 kl. 12 på Helsinggård, Konungsvägen 2.

Allsång: ons. 26.10 kl. 14.30 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28, med Gunnar Hekström och Anders Ekberg.

Ungdomskväll: ons. 26.10 kl. 18 i Bagarstugan.

Missionskväll: ons. 26.10 kl. 18.30–20.30 i S:t Martins kapell. Information om missionsarbete, allsång, andakt, musik och kvällste. K. Andersson.

Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan to 27.10 kl. 9.30–12 i klubbtrymmet i Myrbacka, Strömfårav. 13.

Sottungsby-Häkansböle pensionärskrets: samlas to. 27.10 kl. 13 i Häkansböle kyrka, Häkansbölev. 48.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Högmässa/gudstjänst sö 23.10: Kl. 10 Ekenäs kyrka, Westerholm, Burgmann.

Kl. 12 Tenala kyrka GDT, Westerholm, Lindroos. De äldres kyrksöndag, Tenala marthaförenings Evgit Unga Krets bjuder på lunch och kaffe i FH.

Ung gudstjänst on 26.10 kl. 18: i Ekenäs kyrka, Wikström, Andersson, Blomfelt. Därefter storsamling i Ekenäs FH för församlingens samtliga konfirmander.

På djupet – bibeldiskussion: to 27.10 kl. 19 i Ekenäs FH med K. Sangelin.

Kyrkokonsert: lö 29.10 kl. 19 i Tenala kyrka. Kristoffer Streng, sång, Olav Söderström, ackomp. Fritt inträde, pr.blad 15 €. Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Familjekyrka för små och stora med dockteater: sö 23.10 kl 10 i Ingå kyrka. Kaffes- och saftservering i kyrkan. Hellsten, Gustafsson Burgmann, Högström.

Bibelgrupp: må 24.10 kl 18.30 i Prästgården. Hellsten.

Syfoeringen: ons 26.10 kl 14 i Prästgården. Björklöf.

Familjecafé: to 27.10 kl 9.30–12 i församlingshemmets källarvåning. Högström, Eklund, Lindström.

KARIS-POJO

Gudstjänst/Högmässa, Sö 23.10: kl. 10 i S:ta Maria kyrka, Pojo. kl. 12 i S:ta Katarina kyrka, Karis.

Morgonmässa, On 26.10: kl. 8.30 i Lärkkulla kapell.

Kvällsmässa i övre salen, On 26.10: kl. 19 i S:ta Maria kyrka, Pojo.

Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Ti 1.11. kl 13.30: Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka. Taxi.

Lö 5.11. kl 16.00: Alla helgons dag två-språkig andakt i Virkby kyrka.

Ti 8.11. kl 16: Sorggruppen samlas. Församlingen erbjuder en möjlighet för dem, som har förlorat en nära människa, att mötas som en sörgrupp för att dela tankar kring förlust och död. Genom att gå tillsammans kan vi hjälpa varandra att komma en bit på vägen. Sorggruppen samlas ca 6 gånger under hösten. Första mötet hålls på tisdag den 8.11.2016 kl 16 i Virkby kyrka, Virkbyvägen 1, Lojo. Då bokar vi nästa möten. Om Du vill veta mer kontakta Raimo Kuismanen, Lojo församling, mobil 044 32 84 357 eller raimo.kuismanen(a)evl.fi.

Info om kyrktaxi och om taxin till svenska kretsen: Ring 0400 303963 Juslen ifall man behöver taxi, dagen innan och priset 5 euro tur och retur. Sprid gärna infon så ingen blir utan taxi.

FÖRSAMLINGAR ANSTÄLLDA

Nya medarbetare i Kyrkslätt

Församlingsrådet i Kyrkslätt svenska församling har enhälligt valt att utse kaplan **Aino-Karin Lovén** till kyrkoherde i Kyrkslätt svenska församling från 1.7.2017 då nuvarande kyrkoherden går i pension.

På samma möte tisdagen den 11.10 valde rådet **Monica Främling** till församlingssekreterare bland åtta sökande. Också detta val var enhälligt.

PÅ GÅNG

AKUT HJÄLP TILL HAITI!

Orkanen Matthew har drabbat Haiti hårt och förödelsen är stor. Situationen är mycket allvarlig och landet – ett av världens fattigaste – står inför en humanitär katastrof. Vägar och broar har förstörts, hundratals människor är hemlösa, det finns stor risk för en koleraepidemi.

I de byar där Hoppets stjärna arbetar har skolbyggnader förstörts och människor har mist sina hem. De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

samheten vid skolorna som Hoppets stjärna driver är igång – barnen behöver en trygg plats att komma till, mat och vatten.

Hoppets stjärna har nästan 30 års erfarenhet av och stor kunskap om hjälparbete i Haiti. Vi hjälper hundratals familjer och barn och hela samhällen genom våra skolprojekt. Nu behövs akuta hjälpinsatser; skolorna måste byggas upp och skolornas verksamhet tryggas.

Penningåvur tas emot till Hoppets stjärnas insamlingskonto FI57 4963 1040 0374 39, meddelande ”Haiti”.

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har mist allt sitt utsäde, alla odlingar och sina husdjur. Det är nu akut brist på mat och vatten! Verk-

De har

MARKNAD

KÖPES

Önskar köpa strandtomt/sommarstuga i Raseborg, Ekenäs. Staffan 0407022838

ÖNSKAS HYRA

Etta/tvåa (min. 35 m²) Tölö, Kampen, Berghäll, Drumsö, Munksnäs. Tfn 050 3368899

Skötsamt par söker stor etta eller tvåa i Helsingfors från 1.1.2017. Maxhyra: 900€. Rök- och djurfria. Ring 0407531632 eller 0443502267

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej service-boende. 050 5903780 må-tö 9-12

Sökes barnfamilj med hund till villa i Esbo centrum. 4 rum, kök, hall, vardagsrum med matsal, 2 WC, br, bastu, garage samt hundgård. 5 min. till tåget, ca 20 min. till H:fors. Tel. 09-805 4212

Ljus etta 31,5 m² på Brändö, fr. balkong, 3 min. till metron. 740 € + vatten. tupavuori6a@gmail.com

Trevlig och ljus tvåa i Munkshöjden. Fint skick + balkong. Ingen insyn från andra lägenheter. Hyra 850€. E-post: wilhelm.ohman@gmail.com

2r+k 51m² i Munkshöjden, Hfors. Hyra 1050€/mån. Översta våningen. Passar bra för 2 personer. Tel: 0505520208

SAMMANTRÄDEN

KRALAN
KALLELSE

KRAN r.f. kallar sina medlemmar till stadgeenligt höstmöte 22.11.2016 kl. 11.00 på G18, Evy-rummet, Georgsgatan 18, Helsingfors. Stadgeändringsförslag behandlas.

Mera info: www.kran.fi

Välkommen!

Styrelsen

STENHUGGERI
LEVANDER

- nya gravstenar
- graving
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Köpingsvägen 3, tel: 06 365 1209, må-fre 9-17, lö 9-13

Malax apoteks 100-års jubileumsvecka 7.11-11.11.2016

Måndag 7.11 kl 19-21	Föreläsning om sköldkörtelsjukdomar – allmänläkare Ulla Slama
Tisdag 8.11 kl 10-16	Produkt demonstration / Orion
Onsdag 9.11 kl 10-16	Biohit hälsotester
Torsdag 10.11 kl 10-15	Fotvårdsdag / Vasa yrkesinstituts elever
Freitag 11.11 kl 9-17	Kaffebjudning

Malax Apotek

www.malaxapotek.fi

OPTIK

PAKETERBJUDANDE

PROGRESSIVA GLASÖGON FRÅN 249 €
AVSTÅNDS- ELLER LÄSGLASÖGON
FRÅN 99 €

I Erbjudandet ingår: Båge, Glas, Inslipningsavgift, Fodral, Puttsduk

Kontaktlins Nyheter:

Air Optix Hydraglyde: Drar till sig- och behåller fukten på kontaktlinsen för att ge mera långvarig fuktighet.

Dailies Total 1 Multifocal: Till dig som vill se bra på alla avstånd och slippa rengöra linserna på kvällen.

NYGÅRDS OPTIK

NÄRPES ■ SYNCENTER

NÄRPESVÄGEN 14 64200 NÄRPES TEL:(06)2241138 www.nygardsoptik.fi

VI HAR ÖPPET MÅN-FRE 9.00-17.00. LÖ STÄNGT

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

Värdering för bouppteckning,
försäljning och försäkring

Skrivarbeten som släktrönikor

www.mariaekmankolari.com

0400-577965

Old Times

Bernt Morelius

Annegatan 12, 00120 Helsingfors

09-604606

Annonsera i Kyrkpressen!

Kontakta våra annonsförsäljare:

Robin Norrbäck 044 027 0293, Jonny Åstrand 050 092 4528

Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi

Annonssinfo på www.kyrkpressen.fi

NU ÄR DEN HÄR!

Amanda Audas-Kass

Till alla goda människor och vanliga dödliga

Fontana Media, hft.

22⁹⁰

Får man skriva om livet
när det i bästa fall bara
har börjat?

Hopp, tröst och duglighetskänsla. Mod att våga drömma stort. Men också mod att våga krascha när drömmarna inte blir som man hade tänkt.

Amanda Audas-Kass är en flitig och omtyckt skribent, inte minst på sin blogg *Nästan för lycklig*. Läsarna utsåg henne till Årets inspiratör på den finlandssvenska blogggalan 2015. Nu delar hon med sig av nyskrivna varma vardagstankar i efterlängtat bokform. Några favoriter från hennes blogg finns också med i boken.

Vi ses på bokmässan!

Torsdag 27.10
Kl. 16

Nåd för nya världar

Hur smakar den lutherska nåden? *Karin Löfgren* och *Johan Westerlund* samtalar om behovet av Martin Luther. Tottiscenen

Freitag 28.10
Kl. 15.30

Om konsten att tro,
hoppas och verka

En biografi över *John Vikström* skriven av *Gustav Björkstrand*. Kyrkpressens chefredaktör *May Wikström* samtalar med dem om kyrka, samhälle och vägen framåt. Edith Södergran-scenen

Lördag 29.10
Kl. 15.30

Söndagsskola för
vuxna

Hur ser det ut när en frän och frejdig teolog sätter vuxna på söndags-skolbänken? Tja, ingen katederundervisning utlovas åtminstone av *Patrik Hagman*. Totti-scenen

Söndag 30.10
Kl. 14.30

Ett "PS" för vår tid

– det nya tillägget till psalmboken. Första advent är det officiella premiär för 147 nya psalmer på svenska. *Karin Erlandsson* och *Johanna Almark-Mannila*. Totti-scenen

Totti-scenen
Kl. 15

Låt dig inspireras!

Ja! Äntligen! Årets inspiratör och bloggardrottning *Amanda Audas-Kass* kommer i bokform med visa vardagstankar. Totti-scenen
Kl. 16

När allting faller på
plats

Är det här *Tommy Hellstens* ärligaste bok? Kanske. Terapeuten och teologen brottas med frågan om att misslyckas, förlora och motvilligt hitta Gud i allsammans. Totti-scenen

BOKEN

INKAST ANN-KATRIN STORE

Prosten, kyrkan och jag

VI SER gärna Prostinnan som den karaktärsstarka, värdigt åldrande hus-trun till Prosten(-s). Inte så amper som sin make, men definitivt inge-ning ungdom.

Tillsammans med min egen prost har vi denna höst fått glädjas över 40 år som gifta. Strax efter den festligheten firade vi 40 år som prästpar i Borgå stift. Ja, det är ju nog maken som firat att han i 40 år fått tjäna Kyrkan, men hans yrke och tjänst i Kyrkan har av naturliga skäl blivit en del av mitt och familjens liv.

DE INLEDANDE raderna handlar inte om ett proste-par, texten är tagen ur Ålandsmejeriets reklam-text för ostar. En sak har ostar och prostar gemensamt. Ju äldre, desto bättre! Det konstaterade jag redan för många år sen när jag blev närmare bekant med dåvarande gamla prostar i Korsholms prosteri. Jag gillar dem skarpt. Unga präster är fräscha och duktiga. Med all respekt för dem, men gamla prostar med sin livserfarenhet och trygghet i ämbetet är en tillgång för Kyrkan. Ända tills de blir halsstarriga, men det är en annan historia.

FÖR NÅGRA SÖNDAGAR sen deltog vi i en prästvigning i Borgå domkyrka, lämpligt sammanfallande med makens årsdag av sin egen prästvigning. Där under valven i den gamla kyrkan gick tankarna till det Liv vi fått och får dela i Kyrkan. Hur många gånger, speciellt i unga år, har jag inte varit frustrerad över alla sammanträden som infallit samtidigt som det varit för-äldramöte i skolan och barnen haft svåra läxor i finskan? Eller över alla vigslar som hållits de allra vackraste av sommarlördagar. Oftare har jag nog ändå njutit av kyrkklockornas klang en söndagmorgon än muttrat över olägenheterna ett prästjobb kan föra med sig för hens familj. Jag har fått erfara det som kallas välsignelse i vårt gemensamma liv då vi delar Kyrkans tro och till en del också gärning.

UNDER DOMKYRKANS valv kände jag tacksamhet över att ännu få ha min prost vid min sida. I vår ålder är det ingen självklarhet längre. Jag kände glädje över att få vara en i Kyrkans hägn – även om jag många gånger varit arg på kyrkans ordning, domkapitel och hela etablissemangen. Det är en trygghet, vare sig man är en värdigt åldrande hustru eller en amper Prost (min prost är inte ett uns amper i verkligheten) att få vara en del av Kyrkan. Kyrkan står stadigt trots att det stormar i samhället, den välkomnar oss in till stillhet och lugn, vad än de (teologi-)lärde strider om. Ofta anar jag århundradens bönedoft i kyrkans väggar – det går inte att förklara, bara förnimmas. Det är en gåva att få vara med i Kyrkans liv.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

PRÄSTGÅRD KYRKSLÄTT

Krass ekonomi tömmer prästgården på liv

IKP13.10 visar Harald Wentzel på problematiken kring boendekostnaderna i Kyrkslätt prästgård.¹ Kyrkoherdebostaden på Prästkulla lägenhet är byggd 1836 och är ett synnerligen förnämligt exempel på prästgårdsarkitektur i Finland.² Prästgården är en samlingsplats samt ett hem för församlingens herde. Den synliggör församlingen på ett positivt sätt. Det kan inte mätas i pengar. Den är en attraktiv del i en positiv, pulserande och eftersträvansvärd församling-dynamik. I och med att det finns boendepåbud så uträknas hyreskostnaden via Skatteförvaltningens årliga beslut om bostadsförvärdens beskattning.³ Det är möjligt att

”Församlingrådet i Kyrkslätt har nu en viktig uppgift att bistå i förhandlingarna så att kostnaderna för boendet blir överkomliga.”

påverka hyresbildningen genom att förhandla om de kvadratmetrar som skall medtas i grunden för kalkylen, samt genom att åberopa andra avdrag. Det finns många liknande exempel på krass ekonomiskt tänkande i församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna under de senaste 25 åren. De stegran-

de boendekostnaderna har lett till att kyrkoherden har valt att anhålla om personlig befrielse från boende i prästgård. Lite senare har boendepåbudet upphävts. Så konstateras att prästgården inte mera behövs, vi säljer den.⁴ Församlingrådet i Kyrkslätt har nu en viktig uppgift att bistå i förhandlingarna så att kostnaderna för boendet blir överkomliga. Det är ett kreativt, viktigt, konkret och positivt moment i välkommandet och i organiserandet för den tillträdande herden.

HARRY SANFRID BACKSTRÖM

Tjänstledig kyrkoherde och doktorand i praktisk teologi vid Åbo Akademi

1. Kyrkpressen 13.10.2016. Färré sökande efter hyreshöjning.
2. Backström 2014. Prästgårdarna i Borgå stift – en undersökning av utvecklingen för prästgårdarna i Borgå stift åren 1970-2012; Backström 2016. Träanvändning och materialval i finska prästgårdar.
3. Skatteförvaltningen, naturförvärd i beskattningen. Se A15/200/2016/29.01.2016.
4. Kyrkostyrelsens protokoll över fastställelse av församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas prästgårdsförsäljningsbeslut 1970-2015.

FLYKTINGAR GLOBALISERING

Kyrkoasyl kan försvaga demokratin

Frågan om Finska kyrkan ska medverka till att gömma flyktingar har olika dimensioner. Dels handlar de om enskilda människors öde, dels om vilken effekt det har på samhällsutvecklingen. Den senare aspekten kan även innehålla negativa konsekvenser vilka bekymrar mig. Problem som hör ihop med invandringen har i många länder lett till ökat stöd för ytterhöger- och populistiska partier. Globaliseringen har av många framstått som ett projekt för de välutbildade och framgångsrika, medan problemen kommit andra grupper till del. Brexit-beslutet i Storbritannien i somras var en viktig indikation på att något gått snett.

Den nuvarande regeringen och Migrationsverket har stramat åt asylkraven för personer från vissa länder, vilket antas leda till många negativa asylbeslut före årsskiftet. Man kan fråga sig om det är rätt eller fel, men det bygger ändå på beslut som demokratiskt valda representanter fattat. Om inflytelserika och makt starka krafter i samhället – så som Finska kyrkan – kör sitt eget ra-

”Att invandrarkritiska grupper förlorar tron på demokratin som påverkningsmekanism är det sista vi behöver.”

ce då det passar dem i frågor om flyktingar, tummar man på folks möjligheter att inverka på följderna av globaliseringen. Att invandrarkritiska grupper förlorar tron på demokratin som påverkningsmekanism är det sista vi behöver. Kyrkans asylmarkeringar framstår som humana för individen, samtidigt som de tyvärr kan spä på känslan av maktlöshet bland andra.

TORSTEN WINTER

Helsingfors

KLÄDSEL PRÄST

Varför så snäv garderob?

Det var trevligt att läsa i KP 40 att alla präster uppskattade sockerbiten, som används i ur och skur. Men varför inte tillåta damer att ikläda sig kafftan och långa svarta byxor? En del har redan gjort det och det är verkligen en festlig dräkt.

Den i senaste KP nr 41 presenterade ”Lutherkappan” är säkert praktisk för

damer och herrar. Men varför får kvinnliga präster inte använda den symboliska elvan (lag och evangelium) som alla manliga präster i Finland och domare utomlands använder?

CARL-AXEL PALMGREN

Pensionerad lekman, Helsingfors

Res med oss !

Fullservice resebyrå nära dig!

– flyg-, båt-, tåg-, grupp-, spa-; allt som gäller resandet.
Ring, e-posta eller kom in!

Också egna guidade gruppresor, tex:

Hotellpaket till Tallinn **23-24.11.2016**

Dagskryssning till Tallinn **3.12.2016**

Stockholm The Phantom of the Opera **18-20.3.2017**

Ljubljana / Slovenien **26-29.4.2017**

De efterfrågade dagskryssningarna till Tallinn fortsätter!

Karjaa
Karis

<http://karjaa.matkahaukka.com>
e-mail: karis@matkahaukka.com

Resefonster Ab / Resehaukka
Tel.019-2782800
Köpmansgatan 4 10300 Karis

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

KLOCKOR BÖN

”När vanmakten är som störst är det viktigt att samlas till bön.”

Svenska kyrkans Antje Jackelén låter Uppsala domkyrkas klockor ringa för Aleppo. Initiativet startade i Bergshalls församling i Helsingfors.

ÄKTENSKAP KRITIK

”Kyrkans kvartal är 25 år”

Olli Seppälä skriver i senaste numret av Kotimaa att kyrkan har sig själv att handfallen inför den nya äktenskapslagen.

”Kyrkan hade haft gott om tid att erkänna faktum och reagera på att lagen godkänns. ... Kyrkan vände sig inåt och snubblade på sina egna beslut och sitt administrativa förfarande”, skriver Seppälä och konstaterar att ”kyrkans kvartal är 25 år.”

Köp någon av dessa så får Du 20 stycken kort / julkort gratis

Var jag går i skogar berg och dalar, Bortom gyllne sol Jag hörde änglasång, Tysta skyar, 23 sånger
 CD 20€

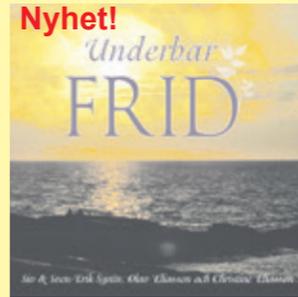
Kom låt oss hjälpa varandra, Komma in i hamnen, Sammanlagt 12 st. sånger. Finns även på DVD
 CD20€ **DVD20€**

Kom in i Guds solsken, Om jag kan hjälpa någon, Det urgamla kors, Sammanlagt 15 sånger
 CD 20€

Julens klockor ring, Ett barn är fött på denna dag, Himlen kom ner, Sammanlagt 12 sånger
 CD 20€

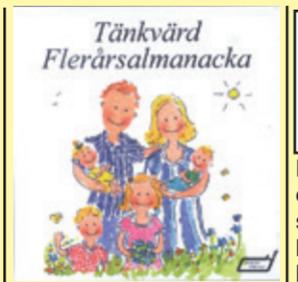
Vid din sida vill jag gå, Jag kan aldrig tvivla mer, Underbar frid, Du får lägga på Jesus din börda.
sam. 12 sånger **CD 15€**

Vilken Gud jag har, Ledd av Hans hand, Lugna hamn, Sänd honom bud, Det dyra blod, sam. 15 sånger
 CD 15€

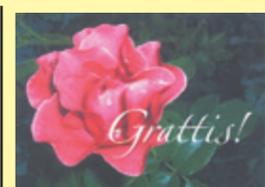
Barn Boks nyhet
Vad som än händer, var du än är, Lill-Teddy, Gud är alltid där. Han är hos oss, dag och natt. Han lämnar oss aldrig - vi är hans skatt. Inklädd i teddy tyg
 16,50€

Tänkvärd Flerårsalmanacka
Tänkvärd Flerårsalmanacka är en tidlös bordsalmanacka med 365 akvareller av Monica Lindroth, något tänkvärdt från Gunnel och Kjell Svärd att ta till sig varje dag och plats för egna dagsanteckningar. En almanacka att längta till, dagligen
 19,80€

DAGENS LÖSEN 2017

Dagens Lösen, en liten finlands-svensk andaktsbok som räcker hela året.
 9,50€/st

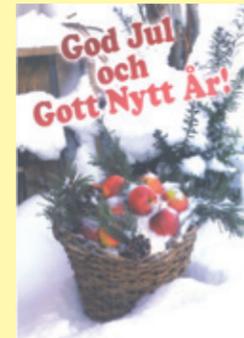
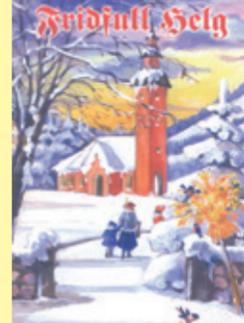
Alla Tidens kortpaket med många nya kort
40 stycken enkla kort.Grattis, barn, djur, tänkvärda ord, bibelspråk samt 5 stycken dubbla kort
Värde 55€ Ditt pris 22€

En sann berättelse om brustenhet, himlen och ett nytt liv. När mamma Crystals hjärta stannade under 9 minuter, och sjuksköterskor och läkare arbetade frenetiskt med att återuppliva henne, vaknade hon upp på en plats som hon visste var himlen. Läs den spännande boken.
 283 s. 25,90€

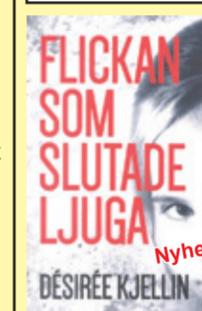

Kalender med Änglabilder för varje månad hela året från Sverige.
 10€

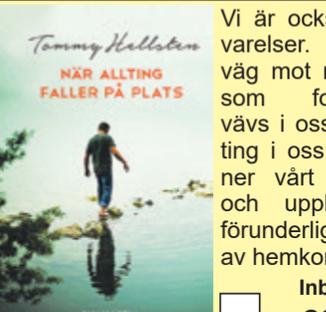

Alla tiders Julkortpaket
40 stycken enkla julkort såsom barn, ljus, blommor, landskap, Jesu födelse m.fl. samt 5 st. dubbla julkort värde 55€
 Ditt pris 22€.
Många Nya motiv inkommit

Övermark Solgärdet
Måndag 24.10 kl 13-15
Sven-Erik Syréns bokhandel med böcker julkort, cd:n m.m. En gåva gratis, Välkommen!

Hon föddes in i en fin familj med föräldrar som hade bra jobb och var väl ansedda i samhället. På ytan såg allt bra ut. Men bakom kulisserna levde Désirée i en mardröm som inte ville ta slut. Senare i livet orkade hon inte längre. Hon bröt ihop totalt. Någon satte sig på hennes sängkant, och sade: Jag vet allt om dig och jag älskar dig så otroligt mycket.

Vi är också himlavarelser. Vi är på väg mot någonting som fortfarande vävs i oss. Någonting i oss igenkänner vårt ursprung och upplever en förunderlig känsla av hemkomst.
Inb. 176 s.
 28,90€

I 10 år har Syréns förlag producerat väggkalender med tänkvärda ord o. bibelspråk 2017 till jubileumspris
Pris 10€ 3st. 20€ 5 st. 30€

Tomas Sjödin **bok nyhet**
Den som hittar sin plats tar inte någon annans
Jag hade passerat femtio med god marginal, skrivit mer än tio böcker, hunnit vara församlingspastor i trettio år, fått tre barn och förlorat två av dem, sört och lärt mig leva med saknad innan jag insåg att själva poängen med att vara människa är att hitta sin plats. Hur hittar man sin plats?
 Inb. 28,90€

22-åriga Gelana var gravid i 5:e månaden och döende efter en förgiftning. Läkaren sa: Nu är det bara Gud som kan hjälpa dig, be till Honom. Några dagar senare reste hon sig ur sängen, blev helt återställd och födde ett friskt barn.
 133 sidor. 17,50€

Syrens bokhandel i Maxmo
lördag 22 oktober kl. 14-17
med billiga böcker, cd:n, gratulationskort, julkort
Välkommen på eftermiddags kaffe med dopp.
En gåva till alla kunder. Hjärtligt Välkommen
Norrfjärdsvägen 44, Maxmo

Gratis varor vid beställning

Väggkalendern för 2017 RO FÖR SJÄLEN,
av Kerstin Svensson. Akvarellmålningar i vackra färger och med bibelord
 Pris 12,90€/st

Sänd in din beställning till Sven-Erik Syréns förlag, Norrfjärdsvägen 44, 66640 Maxmo tfn. 06-345 0190, 050-301 6598, sven-erik.s@hotmail.com
Namn: _____
Adress: _____
Tel: _____
10 dagars betalningstid, faktura kommer med.

Bok Nyhet!
Under bråkdelen av en sekund förändrades allt för Bethany Hamilton. Efter att hon förlorade sin arm i en hajattak som trettonåring blev hennes mod, beslutsamhet och tro på Gud allt starkare.
 189 sidor. 20,00€

Bok Nyhet!
Speciellt när livets olika omständigheter knackar på dörren, Men i själva verket vet vi att som kristna borde vi be annorlunda.
 133 sidor. 18,50€

För första gången berättar Inger Waern öppenlyttigt om sina egna, personliga upplevelser av oförklarliga Gudsingripanden och änglabesök. Hennes livsberättelse fascinerar, berör och inspirerar.
 195 s. 24,90€